

TUKEA ENSIÄIDEILLE – KESKI-PORIN SEURAKUNNAN VAUVAKLUBI

Mirva Kokko

Opinnäytetyö, kevät 2018

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Hoitotyön koulutusohjelma

Diakonisen hoitotyön suuntautumis-
vaihtoehto

Sairaanhoitaja (AMK) + diakonissan
virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Mirva Kokko,

Tukea ensiäideille – Keski-Porin seurakunnan Vauvklubi.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Pori, Kevät 2018, 49s. 2 liitettä, Diakonia-ammattikorkeakoulu, hoitotyön koulutusohjelma, diakonisen hoitotyön suuntautumisvaihtoehto, sairaanhoitaja (AMK) + diakonissa.

Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa tietoa siitä, vastaako Keski-Porin seurakunnan Vauvklubi siellä käyvien ensiäitien tarpeisiin vai kaipaivatko äidit muutosta Vauvklubin toimintaan. Tavoitteena on tukea Keski-Porin seurakuntaa kehittämään Vauvklubin toimintaa niin, että sen toiminta voi tulevaisuudessakin vastata ensiäitien vertaistuen tarpeisiin ja mahdollisimman moni äiti löytäisi tien Keski-Porin seurakunnan Vauvklubiin.

Aineisto koostuu aiheeseen liittyvästä kirjallisuudesta, verkkojulkaisuista sekä Vauvklubissa työskentelevien ja siellä käyvien haastatteluista. Varsinaisena tutkimusmenetelmänä käytin haastattelua. Haastatteluun vastasi seitsemän Vauvklubissa käyvää äitiä. Haastattelua varten oli kehitetty kyselylomake, jossa oli avoimia kysymyksiä. Haastattelun aiheena oli Vauvklubin toiminta Keski-Porin seurakunnassa. Lisäksi on haastateltu kahta Porin evankelisluterilaisen seurakuntayhtymän paikallisseurakunnan työntekijää, joiden työnkuvaan vauvklubitoiminta kuuluu. Heitä varten oli erillinen haastattelu. Kaikki haastattelut on suoritettu kevään 2017 aikana Porissa. Vauvklubitoiminnassa mukana olleiden, haastatteluun vastanneiden, äitien vastaukset on analysoitu hyödyntäen aineistolähtöistä sisällönanalyysiä.

Haastatteluiden pohjalta selvisi, että suurin osa äideistä oli pääosin tyytyväisiä Vauvklubin toimintaan. Kuitenkin toivottiin, että olisi enemmän aikaa vertais-
tuellisille keskusteluille ensiäitien kesken, että välipalan terveyteen kiinnitettäisiin huomiota samoin kuin myös lasten ohjelmaan ja lelujen määrään. Haastatteluista nousi esiin tarve yhteistyökumppanille, jonka välityksellä Vauvklubista voitaisiin tiedottaa.

Asiasanat: ensiäiti, vauvklubi, kirkon perhetyö, laadullinen tutkimus

ABSTRACT

Kokko, Mirva.

Support for the new mothers – Keski-Porin seurakunnan Vauvklubi. 49p., 2 appendices. Language: Finnish. Spring 2018. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Nursing, Option in Diaconial nursing. Degree: Nurse.

The purpose of this study was to find out how the club "Vauvklubi", which is a form of family work run by Keski-Pori congregation, meets the expectations and needs of the first-time-mothers who attend the group and to whom it is arranged for. The aim was to support Keski-Pori congregation to develop this group to meet the expectations of first-time-mothers. The need is mainly a need for peer support. One aim was to find ways to inform as many first-time-mothers as possible about this support and group activity that the Keski-Pori congregation has to offer them.

The data were collected by interviewing employers of the Evangelic Lutheran congregations of Pori who worked with first-time-mothers via group called Vauvklubi. The data consists of interviews from mothers who attend the club. They were interviewed by using a questionnaire regarding this particular form of family work run by the congregation. Beside the interviews, the data consisted of literature and publications and the family work arranged by the Evangelic Lutheran church of Finland. In total, there were seven interviews. These interviews were held during spring 2017 and the nature of the study was qualitative. The data were analyzed by using material based content analysis.

Based on the results, it can be stated that most of the interviewed mothers felt that they were pleased with this form of family work called Vauvklubi and what it has to offer. However, the results stated that there could be more time and space for peer support and conversations between mothers. The mothers wished that the snacks served during group meetings for the babies could be healthier. Also the activities for babies could be more versatile and capable for every baby to attend to. There should also be less toys so that the babies could focus better. The mothers who were interviewed also stated a cooperation partner the Keski-Pori congregation could work with.

Keywords: first-time-mother, Vauvklubi, family work of evangelic lutheran church of Finland, qualitative research

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 TUTKIMUSKONTEKSTIN JA YHTEISTYÖKUMPPANIN ESITTELY	8
2.1 Porin evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä	9
2.2 Vauvaklubi.....	9
2.3 Haastateltavat ja tutkimuskysymykset.....	11
3 SUOMEN EVANKELISLUTERILAISEN KIRKON PERHETYÖN PERUSTA .	13
3.1 Perhetyö Keski-Porin seurakunnassa	15
3.2 Vauvaklubi osana perhetyötä	17
4 ENSIÄITIEN TUKEMINEN	18
4.1 Mahdollisia haasteita ensiäidille	18
4.2 Terveystuho ensiäidin tukijana	19
4.3 Seurakunta ensiäidin tukijana.....	21
5 KEHITTÄMISPAINOTTEISEN TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	23
5.1 Taustaa ja tavoitteita	23
5.2 Aineiston keruu.....	24
5.3 Aineiston analysoiminen.....	25
6 TUTKIMUSTULOKSET	28
6.1 Vauvaklubin sisällöstä	28
6.2 Näkemyksiä Vauvaklubin puitteista	30
6.3 Vauvaklubin suhde kävijöiden perhe-elämään	31
6.4 Vauvaklubin tavoitavuudesta	32
7 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	34
8 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	38
8.1 Tutkimustuloksista nousevia kehittämisideoita	38
8.2 Keski-Porin seurakunnan perhetyön strategian suhde tuloksiin	40
8.3 Ehdotuksia Vauvaklubin toiminnan tulevaisuuteen.....	42
LÄHTEET.....	44

LIITE 1: HAASTATTELUKYSYMYKSET	47
LIITE 2: SAATEKIRJE	49

1 JOHDANTO

Ajatus tehdä tutkimus Keski-Porin seurakunnan Vauvklubin toiminnasta syntyi syksyllä 2016, kun Diakonia-ammattikorkeakoulun kautta tarjottiin mahdollisuus päästä tutustumaan vauvklubitoimintaan samana syksynä sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan sinne ohjelmaa. Kyseinen kohderyhmä ja toiminta saivat minut kiinnostumaan, sillä toimintaryhmän idea vaikuttaa toimivalta ja tarpeelliselta. Äidiksi tuleminen on mullistava vaihe elämässä. Monille äidiksi tuleminen tarkoittaa poisjäämistä töistä vuodeksi tai kahdeksi, ja siirtymistä hoitamaan sekä lasta että kotia. Nykyään tämä on toki mahdollista myös isille. Elämäntilanteen ollessa uusi on vertaistuki merkittävää. Kotiin jäävän vanhemman tukeminen on hänen jaksamisensa ja koko perheen kannalta tärkeää, ja tässä on yksi työmuoto, johon seurakuntien tulee jatkossa tarttua.

Vauvklubin tarkoituksena on tarjota vauvan kanssa kotiin jäävälle vanhemmalle vertaistukea ja mahdollistaa hänelle yhdessäolo sekä lapsensa, että muiden samassa tilanteessa olevien vanhempien kanssa. Toiminnan tavoitteena on voimaannuttaa vanhempaa psyykkisesti, fyysisesti, sosiaalisesti sekä hengellisesti. Näin tuettaisiin hänen vanhemmuuttaan, ja hän jaksaisi paremmin arjessa. Vauvklubi tarjoaa myös yhteisiä virikkeitä vauvoille ja heidän vanhemmilleen. Tällaisia ovat esimerkiksi vauvahieronta, laululeikit ja askartelu (Kirkko Porissa i.a. & Vauvklubi 2017).

Vauvklubitoimintaa on järjestänyt Keski-Porin seurakunnan perhetyö noin vuoden ajan omassa seurakunnassaan. Vauvklubi on tarkoitettu ensimmäisen lapsensa saaneille äideille ja heidän alle yksivuotiaille vauvoilleen. Toiminnan alkaessa ryhmässä kävi kuusi äitiä ja heidän vauvansa. Kevään 2017 aikana ryhmän kävijämäärä on kasvanut, ja siihen osallistuu tutkimushetkellä keväällä 2017 10 äitiä ja heidän vauvansa. Tarve Keski-Porin seurakunnan järjestämälle Vauvklubin toiminnalle lähti liikkeelle, kun muiden Satakunnassa olevien paikallisseurakuntien järjestämien Vauvklubien tarve huomattiin. Näiden ryhmien kysyntä oli suurta, ja osallistujia olisi ollut enemmän kuin oli mahdollista ottaa mukaan. Keski-Porin seurakunnassa haluttiin huomioida tämä ja alettiin järjes-

tää kolmantena Satakunnan alueella sijaitsevana seurakuntana vauvaklubitoimintaa (Rantamaa 2017.)

Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa tietoa siitä, vastaako Keski-Porin seurakunnan Vauvaklubi siellä käyvien ensiäitien tarpeisiin vai kaipaisivatko äidit muutosta Vauvaklubin toimintaan. Tavoitteena on tukea Keski-Porin seurakuntaa kehittämään Vauvaklubin toimintaa niin, että se voi tulevaisuudessakin vastata ensiäitien vertaistuen tarpeisiin ja että mahdollisimman moni ensiäiti osallistuisi Keski-Porin seurakunnan Vauvaklubiin sekä saisi sen myötä tukea vanhemmuuteensa.

2 TUTKIMUSKONTEKSTIN JA YHTEISTYÖKUMPPANIN ESITTELY

Porin evankelisluterilaisessa seurakuntayhtymässä vauvaklubitoimintaa on järjestetty jo 12 vuoden ajan. Vauvaklubitoimintaa on toistaiseksi järjestetty Länsi-Porin ja Meri-Porin seurakunnissa. Länsi-Poriin toiminta-ajatus tuli työntekijän kautta, kun hän siirtyi Helsingistä Länsi-Poriin töihin. Kerhon tarkoituksena on tarjota vertaistukea ensimmäistä lastaan kotona hoitavalle vanhemmalle lapsen ensimmäisen elinvuoden aikana. (Jaiteh 2017.)

Keski-Porin seurakunnassa Vauvaklubi alkoi syksyllä 2016. Liikkeelle panevana voimana oli Helena Kotisalón ja Lea Rättyän (2014) tutkimus ”Diakonissat terveyden edistäjinä”. Keski-Porin seurakunta oli yksi tutkimukseen osallistuneista seurakunnista. Tutkimuksessa kysyttiin lapsiperheiden vanhemmilta ja ikäihmisiltä, millaista terveyttä edistävää toimintaa he odottavat diakoniatyöntekijöiltä. Tutkimuksessa nousi esiin vanhempien tarve ryhmään, jossa on mahdollista keskustella lapsiperheiden voimavaroista. (Kotisalo & Rättyä 2014, 48.)

Keväällä 2014 valmistui myös opinnäytetyö, joka käsitteli lapsiperheiden hyvinvointia Keski-Porin seurakunnassa. Tässä opinnäytetyössä nousi esille vertaistuen merkitys ja perheen kriisien ennaltaehkäisy (Luotonen 2014, 38). Näihin tarpeisiin perustuen Keski-Porin seurakunta aloitti Vauvaklubitoiminnan. Keski-Porin seurakunnan perhetyön tiimi ja Diakonia-ammattikorkeakoulun Porin toimipiste alkoivat tehdä yhteistyötä toiminnan ylläpitämiseksi sekä kehittämiseksi. Lasten- ja naistentautien kurssin opiskelijat osallistuvat Vauvaklubiin järjestämällä sinne toimintaa pareittain tai pienissä ryhmissä. Opiskelijoiden järjestämä toiminta vaihteli toiminnallisesta ohjelmasta, kuten lapsille suunnattu laululeikki ja vauvahieronta, keskusteluihin erilaisista aiheista kuten vauvojen hoitoon liittyvät asiat (Rantamaa 2017).

2.1 Porin evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä

Keski-Porin seurakunta on osa Porin evankelisluterilaistaseurakuntayhtymää. Seurakuntayhtymään kuuluu kuusi itsenäisesti toimivaa paikallisseurakuntaa, jotka ovat Keski-Porin, Lavian, Länsi-Porin, Meri-Porin, Noormarkun ja Porin Teljän seurakunta. Keski-Porin seurakuntaan kuuluu 22 000 jäsentä. Seurakunnan aluerajat sijoittuvat Kokemäenjoen eteläpuolelle, Porin keskustaan ja Kokemäenjoen pohjoispuolen kaupunginosiin. Seurakunnalla on omat toimipisteensä näissä kaupunginosissa. Toimintaa on tarjolla kaikille ikäryhmille perheistä ja ikäihmisiin. Seurakunnassa työskentelee kahdeksan pappia: viisi kap-palaista, kaksi seurakuntapastoria sekä kirkkoherra. Seurakunnassa työskentelee lisäksi kolme kanttoria, viisi diakoniatyöntekijää, neljä nuorisotyönohjaajaa sekä viisi kiinteistötyöntekijää. (Kirkko Porissa -verkkosivut, Keski-Porin seurakunta i.a.b.)

Perhetyön parissa työskentelee kahdeksan lastenohjaajaa, yksi lapsityöntekijä ja yksi nuorisotyönohjaaja, jonka työalueeseen kuuluu myös tyttötyö. Perhetyöhön on nimetty erikseen varhaiskasvatuksen pastori ja diakoniatyöntekijä, jonka työtehtäviin kuuluu vauvaklubitoiminta lastenohjaajan kanssa. Perhetyön sisällä toimii perhetyöntiimi, josta kerron tarkemmin luvussa 3.1.

2.2 Vauvaklubi

Vauvaklubin myötä perhetyössä huomioidaan nyt ensimmäistä kertaa vanhempina olevat ja heidän lapsensa. Aikaisemmin seurakunta tarjosi uusille äideille perhekerhoa, jossa oli mukana myös useampilapsisia perheitä. Vauvaklubi on seurakunnan järjestämä vertaistukiryhmä alle yksivuotiaista lasta kotona hoitaville vanhemmille. Keski-Porin seurakunnan Vauvaklubiin osallistui keväällä 2017 10 äitiä ja 10 alle yksivuotiaista lasta. Ryhmään ilmoittaudutaan Vauvaklubitoiminnasta vastaavan diakoniatyöntekijän välityksellä. Syksyllä 2016 toimitaan ensimmäisenä mukaan tulleet äidit olivat saaneet tietoa Vauvaklubista neuvolasta ja kastetilaisuuden yhteydessä. Ryhmään ilmoittaudutaan, jotta ryhmän vetäjät voivat pitää ryhmän intiiminä ja keskustelevana. Liiallinen osal-

listujamäärä häiritsisi äitien keskustelua ja täten hankaloittaisi ryhmän toiminta-ajatuksen toteutumista. Ryhmään voi ilmoittautua koko lukuvuoden ajan. Keski-Porin Vauvaklubissa voi olla kokonaisen lukuvuoden kerrallaan, vaikka lapsi täyttäisikin vuosia kesken lukuvuoden. Länsi-Porin Vauvaklubissa on suosion takia toimittu niin, että lapsen täytettyä vuoden, saa hän todistuksen Vauvaklubista, minkä myötä hän ja hänen äitinsä voivat siirtyä perhekerhoon. Tällä keinolla mahdollistetaan, että mahdollisimman moni äiti pääsisi mukaan Vauvaklubiin sekä siirtyä seurakunnan järjestämiin, vanhemmille lapsille suunnattuihin päivä- ja perhekerhoihin helpottuisi. Siirtyminen toisiin seurakunnan järjestämiin kerhoihin on helpompaa, sillä toiminta itsessään on jo entuudestaan tuttua. Länsi-Porin seurakunnassa Vauvaklubi on toiminut jo 12 vuoden ajan, Keski-Porissa vuoden verran. Länsi-Poriin toiminta tuli Helsingistä uuden työntekijän mukana. Helsingissä toimintaa on puolestaan järjestetty useamman vuoden ajan. (Jaiteh 2017; Rantamaa 2017.)

Helsingissä ja Kirkkonummella järjestetään myös Vauvaklubin tyylistä toimintaa. Mikaelin seurakunnassa Helsingissä ryhmän nimenä on ”Ensi kertaa äidiksi”. Ryhmän merkitys on vertaistuessa, mutta toisin kuin Vauvaklubissa ”Ensi kertaa äidiksi” -ryhmä on tarkoitettu ensiäideille eikä molemmille vanhemmille. Eroavuus on myös siinä, että toimintaan osallistuville vauvoille on määritelty yläikärajaksi puoli vuotta vuoden sijaan. Kirkkonummen seurakunnassa pidetään ”Ensi kertaa vanhemmaksi” -ryhmää, johon myös isät ovat tervetulleita. ”Ensi kertaa vanhemmaksi” -ryhmässä vauvojen yläikäraja on kahdeksan kuukautta. Näiden molempien ryhmien eroavaisuus Vauvaklubiin on myös niiden ajankohdat. Helsingin ja Kirkkonummen ryhmät pidetään iltapäivisin 13–15.30 välisenä aikana. Ryhmissä on vapaata keskustelua vanhemmuuteen liittyvien teemojen tiimoilta ja niissä käsitellään myös omasta lapsuudesta nousevia vanhemmuuden malleja. (Helsingin Mikaelin seurakunnan verkkosivut 2017; Kirkkonummen suomalaisen seurakunnan verkkosivut 2017)

Keski-Porin Vauvaklubia järjestetään Pormestarinluodon seurakuntakodilla perjantaisin kello 10–12. Yhteen kertaan kuuluu alkuhartaus, laulu ja mahdollisesti nimikierros. Jokaisella kerralla on oma aiheensa. Aiheena voi olla lapsen terveyteen liittyvä asia tai kysymys, kirkkovuoteen liittyvä toiminta kuten esimerkik-

si pääsiäisaskarteluja tai yhteinen retki vanhainkotiin. Klubilla vanhempi voi tavata muita alle yksivuotiaan esikoislapsen vanhempia mukavan yhdessäolon ja vertaistuen merkeissä. (Vauvklubin esite Kevät 2017.)

Porissa, Porin evankelisluterilaisen seurakuntayhtymän alueella, vauvklubitoimintaa järjestävät Länsi-Porin seurakunta, Keski-Porin seurakunta Porin pohjoisosissa sekä Meri-Porin seurakunta. Länsi-Porin- ja Keski-Porin seurakunnissa toiminta on tarkoitettu alle yksivuotiaalle esikoisvauvalle ja häntä kotona hoitavalle vanhemmalle. Meri-Porissa toimintaan osallistuvien ikärajaa ei ole tarkemmin määritelty (Kirkko Porissa i.a.c.).

2.3 Haastateltavat ja tutkimuskysymykset

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat Vauvklubissa käyvät äidit. Tutkimuksen ajankohtana, keväällä 2017, Keski-Porin seurakunnan Vauvklubissa kävi 10 ensiäitiä lastensa kanssa. Nämä ensiäidit olivat saaneet ensimmäisen lapsensa kuluneen vuoden aikana ja olivat iältään 30 vuoden molemmilta puolin.

Tutkimus toteutettiin yhden Vauvklubikerran aikana toukokuussa 2017. Paikalla oli kymmenestä äidistä seitsemän, jotka kaikki vastasivat kyselyyn. Kolmelle muulle äidille Vauvklubin ohjaaja antoi kyselyn myöhemmin täytettäväksi, mutta heiltä ei ole opinnäytetyön palautus ajankohtaan mennessä saatu vastauksia.

Opinnäytetyön tutkimusongelmina ovat seuraavat kysymykset:

1. Missä asioissa Vauvklubi-toimintaa voidaan kehittää?
2. Miten mahdollisimman moni ensiäiti löytäisi tien Keski-Porin seurakunnan Vauvklubiin?

Koska vauvklubi oli vastaus vanhempien tarpeeseen vertaistukiryhmästä, on koettu tarpeelliseksi selvittää, kuinka vauvklubitoiminta on onnistunut vastaamaan vanhempien tarpeeseen ja miten he Vauvklubin kävijöinä kehittäisivät Vauvklubin toimintaa. Yhteistyössä vauvklubin työntekijöiden kanssa on

myös haluttu saada selville äitien näkemys siitä, miten mahdollisimman moni ensivanhempi voitaisiin tavoittaa. Halusimme myös tietää, millaisissa paikoissa toiminnasta olisi järkevä tiedottaa. Näillä haastattelukysymyksiin vastanneiden äitien vastauksilla pystytään tuomaan esiin asioita, jotka auttavat kehittämään Vauvklubin toimintaa tulevaisuutta silmällä pitäen.

3 SUOMEN EVANKELISLUTERILAISEN KIRKON PERHETYÖN PERUSTA

Seurakunnan perhetyöllä tarkoitetaan seurakuntien työntekijöiden ja vapaaehtoisten toimintaa, joka vahvistaa monimuotoisten perheiden ja niiden jäsenten hengellistä elämää, kasvua ihmisenä, keskinäistä välittämistä sekä kunnioitusta, jaksamista vaikeissa elämäntilanteissa ja yhteyttä seurakuntaan (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon verkkopalvelu Sakasti 2017).

Kirkon perhetyön juuret ovat Raamatun ihmiskuvassa ja elämänkäsityksessä sekä siinä, mitä Suomen evankelisluterilainen kirkko pitää keskeisenä. Ihmiskuvassa yhdistyy kolmiyhteinen Jumala: Isä, Poika ja Pyhä Henki. Raamatun ihmiskuvassa ihmistä pidetään arvokkaana, koska hän on Jumalan luoma. Jumala on lunastanut ihmisen pahan vallasta hyvin arvokkaalla tavalla ja hän on Pyhän Hengen temppele. Lisäksi opetetaan, että ihminen on luotu olemaan yhteydessä sekä toisiin ihmisiin, että Jumalaan. Ihmisenä kasvetaan, kun ollaan toisten ihmisten kanssa tekemisissä. Raamatun alkulehdillä kuvataan miehen ja naisen luominen. Syy miksi Jumala loi toisen ihmisen, naisen, oli ”ei ole hyvä ihmisen olla yksinään” (1. Moos 2:18). Läpi Raamatun nousee myös esiin perheen merkitys tukijana ja elättäjänä. Tämä ajatus on ollut myös alkuseurakunnan toiminnassa mukana. Seurakunta kuvaa Jumalan perhettä. (Kirkkohallitus 2009, 5.)

Kirkon perhetyössä vanhemmuutta pidetään sekä lahjana että tehtävänä. Aikuisten tehtävänä on pitää lapsista huolta, tukea kasvua ja ohjata. Kirkon ja seurakunnan ollessa yhtä perhettä kuuluu sosiaalinen vanhemmuus kaikille aikuisille. Näin myös he, joilla ei ole omia lapsia, voivat kokea vanhemmuutta sekä tukea lapsen kasvua. Kristittyinä ei eletä ainoastaan seurakunnassa, vaan lähisuhteissa ja yhteiskunnassa. Lähimmäisenrakkauteen opetellaan jo kotona, jossa usein koetaan rakastamisen ääripäitä, syvää rakkautta ja suurta vaikeutta rakastaa. Vaikeuksissa usko Jumalaan rohkaisee rakastamaan ja tekemään rakkauden töitä läheisten ja muiden apua tarvitsevien eteen. Usko antaa myös tarvittavaa voimaa ja pitkäjännitteisyyttä esimerkiksi kristilliseen kasvatukseen.

Tätä uskoa ja sanomaa Suomen evankelisluterilaisen kirkon perhetyö haluaa olla tuomassa esille perhe-elämään. (Kirkkohallitus 2009, 5.)

Kohtaaminen eli läsnäolo, yhteyden kokeminen, nähdä ja kuulla tuleminen, ovat niin kirkon perhetyön kuin koko kirkon työn peruspilareita. Perhetyössä pyritään antamaan yksilölle mahdollisuus kolmenlaiseen kohtamiseen: oman itsensä kohtaaminen, toisen ihmisen kohtaaminen sekä Jumalan kohtaaminen. Kun ihminen kohtaa itsensä, on kyseessä tärkeä kohtaaminen. Silloin ihminen on kasvokkain menneisyytensä ja nykyhetkensä kanssa. Läheisissä suhteissa ihminen löytää itsestään itsekkään ja pahan puolen, mikä voi tehdä itsensä kohtamisesta hyvinkin vaikean ja kivuliaan. Itsensä kohtaaminen on vahvistavaa, kun ihminen tiedostaa lahjansa, hyvät itselle tapahtuneet asiat ja omat unelmansa. Toisinaan itsensä kohtaaminen avaa silmät näkemään vaikeuksien keskellä olleet ja edelleen tallessa olevat voimavarat. (Kirkkohallitus 2009, 5.)

Perhetyö mahdollistaa myös toisten kohtamisen. Erilaiset äiti-lapsikerhot, erityisesti perheille suunnatut jumalanpalvelukset ja avioparityö ovat esimerkkejä Suomen evankelisluterilaisen kirkon erilaisista työmuodoista, jotka osaltaan tarjoavat mahdollisuuksia kohdata toisia ihmisiä, jotka tarvitsevat tukea tai tukevat itse muita läheisiään. Periaatteena on, että kirkon työntekijän ja seurakuntalaisen välillä vallitsee samanarvoisuus sekä keskinäinen kunnioitus. (Kirkkohallitus 2009, 5.)

Kolmas kohtaaminen on Jumalan kanssa. On tärkeää muistaa, ettei perhetyö tee näitä kohtauksia, vaan perhetyö pyrkii mahdollistamaan Jumalan ja ihmisen kohtamisen. Jumala on siellä missä ihminenkin. Kun ihminen on läsnä itselleen, voi hän kokea Jumalan läsnäoloa ja kutsua elämässään. Kun siis ihminen tuntee itseään paremmin, kaipaa hän syvemmin Jumalan luo. Samalla ihminen kokee myös tarvitsevansa anteeksiantoa ja armahdusta. (Kirkkohallitus 2009, 9.)

3.1 Perhetyö Keski-Porin seurakunnassa

Suomen evankelisluterilaisen kirkon valtakunnallisesti tekemällä perhetyöllä on kuusi päämäärää. Ensimmäinen päämäärä on, että perheen eri-ikäiset jäsenet saavat kokea Jumalan rakkautta arjessa ja juhlassa. Toinen päämäärä on ilon saaminen kohtaamisista ja se, että kohtaaja sekä kohdattu voisivat vahvistua niistä. Kolmantena päämääränä perhetyössä puolestaan on, että perheen eri-ikäiset jäsenet oppivat pitämään huolta läheisistään sekä itsestään. Perheen avun saaminen ja toivon kokeminen vaikeuksissa, ovat Suomen evankelisluterilaisen kirkon perhetyön neljäs päämäärä. Viidentenä päämääränä on, että perheenjäsenet uskovat helpommin elämän mielekkyyteen ja tulevaisuuteen. Kuudentena ja viimeisenä päämääränä on se, että perhetyössä mukana olevat voisivat kasvaa Jumalan tuntemisessa sekä löytää oman paikkansa seurakunnassa. (Kirkkohallitus 2009, 11.)

Suomen evankelisluterilaisen kirkon perhetyön strategian tavoitteissa nostetaan esiin myös sen katvealueita. Ydinperheen näkökulman lisäksi tuodaan esiin kummit ja isovanhemmat. Perhetyön strategiassa tavoitteita on runsaasti, mikä puolestaan kertoo perhetyön laajuudesta. Tarkoituksena ei ole, että seurakuntien tulisi toteuttaa kaikki tavoitteet. Kukin työntekijä, tiimi ja seurakunta sanoittavat perhetyön päämäärän ja tavoitteet seurakuntalaisten tarpeiden, työntekijöiden näkemysten ja resurssien mukaisesti. Tavoitteet on luokiteltu mukailien perheen elämänvaiheita. Niissä on keskitytty perhettä koskeviin sisällöllisiin asioihin, joita voi soveltaa erilaisiin perhemuotoihin. Tavoitteet on luokiteltu viiden otsikon alle: perhe ja oma kasvu, perhe, parisuhde ja avioliitto, perhe ja vanhemmuus, perhe, isovanhemmuus ja kummius sekä perhe haasteellisissa, muuttuvissa ja vaikeissa olosuhteissa. (Kirkkohallitus 2009, 11.)

Valtakunnallisten strategioiden ja tavoitteiden valossa katsottuna Keski-Porin seurakunnan perhetyö vaikuttaa pysyvän Suomen evankelisluterilaisen kirkon perhetyön asettamissa raameissa. Keski-Porin perhetyön toiminta- ja taloussuunnitelmassa vuosille 2018–2020 perhetyön lähtökohdat nousevat niin sanotusta lasten evankeliumista (Mark. 10:13–16) ja Jeesuksen antamasta kasteuskäskystä (Matt. 28:18–20). Keski-Porin perhetyön tiimi erittelee työlle kolme pe-

rustehtävää, joita seurakunnassa toteutetaan. Ensimmäisenä tehtävänä on tukea vanhempia, isovanhempia, kummeja ja lapsen lähellä olevia aikuisia kristillisen kasvatuksen toteuttamisessa. Toinen tehtävä on pyrkiä etsimään ja löytämään niitä perheitä, jotka tarvitsevat apua ja tukea, mutta eivät saa sitä riittävästi muualta. Kolmantena ja viimeisenä tehtävä on tarjota perheille rinnalla kulkemisen kokemuksia elämän eri vaiheissa. (Keski-Porin seurakunta 2017.)

Tavoitteita perhetyössä on neljä. Ensimmäinen on löytää uusia painopisteitä, jotka nousevat kentältä perheiden tarpeista sekä miettiä ja toteuttaa työtapoja ja -muotoja näihin tarpeisiin. Toiseksi tavoitellaan sitä, että saadaan lapsiperheet näkyviin seurakunnissa ja tuetaan heidän hengellistä kasvuaan. Kolmannen tavoitteen mukaisesti pyritään yhteistyöhön eri perhetyötä tekevien toimijoiden kanssa. Neljäs tavoite liittyy perhetyöstä tiedottamiseen. Tavoitteena on kehittää tiedottamista perhetyön osalta vuonna 2018 (Keski-Porin seurakunta 2017).

Perustehtäviä ja -tavoitteita on Keski-Porin seurakunnan perhetyössä lähdetty suunnittelemaan monipuolisesti eri toimintamuotojen kanssa. Kotikäyntityö ja vastaanottotoiminta on suunniteltu toteutettavaksi diakoniatyön ja lapsityön yhteistyönä. Perheraamattupiiri aloitetaan mahdollisesti vuonna 2018. ”Terve-perhe” -verkosto on esimerkki yhteistyöstä eri perhetyötä tekevien toimijoiden kesken. ”Terve-perhe” -verkosto kokoontuu kahdesti vuodessa. Verkostoon kuuluvat muun muassa Porin Perusturva, seurakuntien perhetyö, neuvolat, päiväkodit, Martat, Isovanhemmat ry. Yhteistyön muotona on kahtena viime vuonna toteutettu syksyisin luento uhmaikäisten lasten vanhemmille. Luento on toteutettu yhteistyössä Porin perusturvan ja neuvoloiden kanssa. Keski-Porin seurakunnan perhetyö tekee yhteistyötä neuvoloiden kanssa perhevalmennuksen ja Vauvklubin muodossa. Myös paikallinen Diakonia-ammattikorkeakoulun toimipiste on mukana vauvklubitoiminnassa. Perhetyö on perustanut erikseen perhetyön tiimin, johon kuuluu lapsityön teologi, kaksi diakoniatyöntekijää sekä lapsityönohjaaja. Perhetyön tiimin tehtävänä on suunnitella ja toteuttaa perhetyötä sekä luoda uusia yhteistyökumppaneita ja verkostoitua toisten toimijatahojen kanssa. Tiimi pitää kokouksia noin kerran kuukaudessa. Kaikki Keski-Porin seurakunnan perhetyön toiminnassa olevat tekijät suunnittelevat uusia yhteistyötahoja kentältä nousevien tarpeiden mukaan (Keski-Porin seurakunta 2017).

3.2 Vauvklubi osana perhetyötä

Vauvklubista, sen tarkoituksesta ja toimintaperiaatteesta on kerrottu tarkemmin luvussa 2.2. Toimintamuotona Vauvklubi on Keski-Porin seurakunnan perhetyön toimintaa, joka on syntynyt seurakuntalaisten toiveesta ja tarpeesta. Kotisalon ja Rättyän (2014) tutkimuksessa ”Diakonissa terveyden edistäjänä” Keski-Porin seurakunnan alueella asuvat perheelliset vanhemmat toivoivat ryhmää, jossa voitaisiin keskustella lapsiperheen voimavaroista sekä jakaa niitä. Tämä huomioiden voidaan nähdä, että Vauvklubitoiminnan alkaminen on ollut seurausta Keski-Porin seurakunnan perhetyön tavoitteen täyttymisestä.

Vauvklubi noudattaa toiminnassaan Suomen evankelisluterilaisen kirkon perhetyön linjauksia (2009) siinä mielessä, että toiminnassa tuetaan ensiäitejä lapsen hoitoon ja kasvatukseen liittyvissä asioissa. Tämän myötä äitejä edesautetaan myös kohtaamaan vertaisiaan, itsensä sekä hengellisen työn, erityisesti hartauksien myötä, tietyissä määrin Jumala. Näiden kohtaamisten ja vertaistuen myötä äideille halutaan tuoda toivoa mahdollisissa vaikeissa tilanteissa.

Vauvklubin tavoitteena ja perusperiaatteena on tavoittaa ja kutsua mukaan toimintaan niitä äitejä, jotka ovat tulleet ensimmäistä kertaa äideiksi ja jotka kokevat tarvitsevansa vertaistukea arjen haastavissa tilanteissa. Toiminnasta vastaavien toiveena on, että ne äidit, jotka joutuvat kohtaamaan vanhemmuuden haasteet yksin, voisivat löytää tiensä Vauvklubiin ja saada tukea siitä.

4 ENSIÄITIEN TUKEMINEN

Ensiäidillä tarkoitetaan äitiä, joka on tullut ensimmäistä kertaa äidiksi. Vuonna 2016 tilastokeskuksen mukaan esikoisten synnyttäneiden keski-ikä oli noin 29 vuotta, kun 30 vuotta aikaisemmin ikä oli noin kaksi vuotta vähemmän (Tilastokeskus 2006; Tilastokeskus 2017). Monet naiset suosivat opiskelua ennen perheen perustamista, mikä taas vaikuttaa ensisynnyttäjien keski-ikään nostavasti. Monet ensiäidit ovat olleet työelämässä ennen kuin jäävät lapsen kanssa kotiin. Arki muuttuu hyvin paljon entisestä, mistä johtuen monet ensiäidit saattavat tarvita tukea vauva-arjessa selviytyäkseen (Koivisto, Paavilainen & Puotiniemi 2016, 9).

4.1 Mahdollisia haasteita ensiäidille

Ensiäidiksi tulemista on tutkittu niin ammattikorkeakoulu- kuin yliopistotasolla. Suomessa tehtyjen tutkimusten perusteella on lähdetty selvittämään, millaisia haasteita ensiäideillä ilmenee lapsen syntymän myötä lapsen ensimmäisen elinvuoden aikana.

Äidiksi tuleminen on pitkä prosessi. Äidiksi kasvaminen alkaa positiivisesta raskaustestistä ja jatkuu koko elämän ajan. Lapsen synnyttyä äitien arjesta löytyy uusia haasteita. Pro gradu -tutkimuksessaan ”Matkalla äidiksi elämän kulun eri vaiheissa: Ensisynnyttäjien kokemuksia äitiyteen kasvamisesta” Tuuli Vuokola on haastatellut äitejä, jotka olivat iältään 17–43-vuotiaita (Vuokola 2011, 2). Kyseisessä tutkimuksessa äidit huomasivat lapsen synnyttyä haasteelliseksi oman jaksamisensa. Haasteina olivat olleet myös muutokset kuten uusi arki, omista projekteista luopuminen sekä kehonkuvan muutokset. Erityisesti vanhempien ensisynnyttäjien kohdalla esiin nousivat parisuhteen ongelmat (Vuokola 2011, 50).

Riitta Romppaisen tutkimus ”Äitien tuntemuksia ja kokemuksia raskausajalta sekä esikoisen syntymän jälkeen” nostaa esiin äitien tarpeen omaan aikaan ja

muiden aikuisten tapaamiseen (Romppainen 2000, 57). Tutkimuksessa oli mukana kahdeksan äitiä, joita haastateltiin. Näistä äideistä kaksi oli kokenut tarvetta omaan aikaan ja muiden aikuisten tapaamiseen. Muut kuusi äitiä olivat saaneet apua lapsen hoitoon joko puolisoiltaan tai isovanhemmilta. Näinkin pienestä tutkimusotannasta selviää, että kotona oleville äideille järjestettävät ryhmät tulevat tarpeeseen (Romppainen 2000).

4.2 Terveystarkastus ensiäidin tukijana

Suomalaista terveydenhuoltoa ja erityisesti neuvolajärjestelmää pidetään maassamme yleisesti toimivana. Vuokolan (2011) pro gradu -tutkimuksessa nousi tästä huolimatta esiin, etteivät kaikki haastatellut äidit olleet nähneet asiaa näin. He eivät mielestään olleet saaneet riittävästi tukea raskautensa aikana. Tässä asiassa haastatellut, nuoret äidit, olivat kokeneet neuvolakäyntinsä jopa negatiivisina kokemuksina (Vuokola 2011, 46). Yleisesti ottaen terveydenhuollon järjestämä neuvolapalvelu on äidin ja lapsen pääasiallinen yhteys terveydenhuoltoon. Neuvolayhteyden lisäksi äidillä voi olla esimerkiksi yhteyksiä psykologian klinikalle. Seurakunnan osuus äitien tukemiseksi ei tule kummassakaan tutkimuksessa (Vuokola 2011; Romppainen 2000) ilmi.

Terveystarkastuksen ylläpitämä neuvolatoiminta on määritelty valtioneuvoston asetuksessa neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta (338/2011). Neuvolatoimintaa käsitellään pykälissä kuusi ja seitsemän. Pykälässä kuusi määritellään terveystarkastuksen toiminnot ja menetelmät. Terveystarkastuksessa selvitetään tarkastettavana olevan ikävaiheen mukainen yksilöllinen kasvu, kehitys ja hyvinvointi. Menetelminä käytetään haastatteluita, klinisiä tutkimuksia ja tarvittaessa muita menetelmiä. Perheen hyvinvointia selvitetäessä käytetään menetelmänä haastattelua. Terveystarkastuksissa tulee selvittää ja ottaa huomioon tarkastettavan toivomukset ja mielipiteet kehitystason edellyttämällä tavalla. (Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 338/2011, 6§.)

Pykälässä seitsemän määritellään puolestaan äidin ja sikiön laaja terveystarkastus. Terveystilan tutkimisen lisäksi selvitetään perheen hyvinvointia haastattelemalla ja tarvittaessa muilla menetelmillä. (Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 338/ 2011. 7§.)

Terveystarkastus (1326/2010) määritellään neuvolapalveluiden sisältö sikiöajasta koulun alkamiseen asti. Sisältö jaetaan kuuteen osaan, joista ensimmäinen määrittelee sikiön ja äidin terveyden tukemisen: neuvolapalveluiden tulee taata sikiön terve kasvu, kehitys ja hyvinvointi sekä raskaana olevan ja synnyttäneen naisen terveyden määrääjain toteutettava ja yksilöllisten tarpeiden mukainen seuranta ja edistäminen. Toinen osa määrittelee lapsen terveen kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin edistämisen sekä näiden seurannan lapsen ensimmäisenä elinvuotena. Ensimmäisenä elinvuotena lapsen tulee päästä neuvolaan kuukauden välein ja sen jälkeen vuosittain huomioiden lapsen yksilölliset tarpeet. Kolmanneksi neuvolapalveluiden tulee sisältää lapsen suun terveydentilan seuranta ainakin joka toinen vuosi. Neljäs sisältöosuus käsittelee vanhemmuuden ja perheen muun hyvinvoinnin tukemista. Tästä osuudesta nousee esiin vanhempien psyko-sosiaalis-hengellinen tukeminen. Viidennen osan mukaan neuvolassa pyritään edistämään lapsen kodin ja muun kasvu- ja kehitysympäristön sekä perheen terveellisiä elintapoja. Viimeinen, kuudes osa määrittelee, että neuvola pyrkii lapsen ja perheen erityisen tuen ja tutkimusten tarpeen varhaiseen tunnistamiseen sekä lapsen ja perheen tukemiseen ja tarpeen mukaan tutkimuksiin tai hoitoon ohjaamiseen. Kunnan perusterveydenhuollon järjestäessä neuvolapalveluita, tulee perusterveydenhuollon toimia yhteistyössä varhaiskasvatuksen, lastensuojelun, muusta sosiaalihuollosta ja erikoissairaanhoidosta vastaavien sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa. Laissa voidaan nähdä määriteltävän myös terveydenhuollon ja seurakunnan yhteistyö. (1326/2010 15§.)

4.3 Seurakunta ensiäidin tukijana

Seurakunnan perhetyötä määrittävät kirkkolaki ja Suomen evankelisluterilaisen kirkon perhetyön strategia. Kirkkolain ensimmäisessä pykälässä määritellään seurakunnan huolehtimisalueet, jotta kirkon tehtävä toteutuisi. Seurakunnan tulee huolehtia jumalanpalvelusten pitämisestä, kasteen ja ehtoollisen toimittamisesta sekä muista kirkollisista toimituksista. Seurakunnan tulee myös pitää huoli kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta, lähetystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä. (Kirkkolaki 4:1.)

Suomen evankelisluterilaisen kirkon perhetyön strategiassa on määritelty kuusi päämäärää, jotka on lueteltu luvussa 3.1. Kirkkolain määrittelemät seurakunnan tehtävät huolehtia kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta, lähetystyöstä sekä kristilliseen sanomaan perustuva julistus- ja palvelutehtävästä näkyvät Suomen evankelisluterilaisen kirkon perhetyön päämäärissä. Nämä huomioiden seurakuntien perhetyössä on mahdollista huomioida ja tukea myös ensiäitejä tavoilla, joilla se ei terveydenhuollon toimijoille ole mahdollista. Siinä missä terveydenhuolto keskittyy ensiäitien psyko-fyysis-sosiaaliseen terveyteen, seurakunnan perhetyö tukee myös ensiäitien hengellistä terveyttä. Seurakunnan tarjoama terveydellinen apu äideille ei ole samanlaista kuin terveydenhuollon tarjoama. Seurakunnalla ei ole enää terveydenhuollon kaltaista valtuutta antaa lääkehoitoa tai terveysneuvontaa, mutta seurakunnan perhetyö voi järjestää terveysneuvontaa yhteistyössä terveydenhuollon kanssa. Näin ollaan toimittu esimerkiksi Keski-Porin seurakunnan Vauvaklubissa. Seurakunnan perhetyö on tukemassa vanhempia kristillisessä kasvatuksessa opettamalla lapsille kristinuskon sanomaa ja antaen vanhemmille tukea omaan hengellisyyteen. Rakastavan Jumalan läsnäolon kokeminen on myös ensiäideille tärkeää, sillä se tukee äitiä kasvamaan uskossaan. Seurakunnan perhetyössä tarjotaan ensiäideille yhteisöllisyyden kokemista. Seurakunnan perhetyön järjestämässä tapahtumassa ensiäiti saa mahdollisuuden kohdata itsensä, toiset ihmiset ja Jumalan. Näiden kohtaamisten kautta ensiäiti voi löytää paikkansa seurakunnasta esimerkiksi vapaaehtoistyöntekijänä. Ensiäideillä on mahdollisuus

kääntyä seurakunnan perhetyön puoleen myös vaikeissa elämäntilanteissa. Olipa kyseessä sitten konkreettisen tai hengellisen avun tarve, voi seurakunta tukea ensiäitiä ja hänen perhettään esimerkiksi ruoka-avustuksella tai tarjoamalla sielunhoidollista apua. Seurakunnan perhetyön päämääränä onkin se, että perhe saa apua ja toivoa vaikeuksissa. Ensiäidin ja perheensä saadessa apua ja toivon kokemuksia vaikeuksissa, on perheen helpompi uskoa elämän mielekkyyteen ja tulevaisuuteen. Tämä on myös yksi kirkon perhetyön päämääristä. (Kirkkohallitus 2009, 11.)

5 KEHITTÄMISPAINOTTEISEN TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Opinnäytetyön tavoitteena oli tukea Keski-Porin seurakuntaa kehittämään vauvklubi-toimintaa haastatteleamalla siellä käyviä äitejä. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, että vastaako vauvklubi siellä käyvien ensiäitien tarpeisiin vai pitäisikö toimintaa kehittää. Kohderyhmänä ovat Keski-Porin seurakunnan Vauvklubissa käyvät äidit. Tutkimuksen ajankohtana keväällä 2017 Vauvklubissa kävi kymmenen äitiä, joista seitsemän vastasi kyselyyn. Vaikka kyseessä on paikallistason toiminta Keski-Porin seurakunnassa, voi tutkimuksen vastauksia hyödyntää myös valtakunnallisesti. Oli kyseessä sitten äiti Turusta tai Rovaniemeltä, käy hän todennäköisesti samoja asioita läpi kuin äidit muuallakin Suomessa. Tämän tiedostaen on vertaistuen tarjoaminen olennainen osa vastaavanlaisen ryhmän toimintaa missä tahansa seurakunnassa.

5.1 Taustaa ja tavoitteita

Opinnäytetyöni on saanut alkunsa Keski-Porin seurakunnan perhetyön ja Diakonia-ammattikorkeakoulun Porin toimipisteen yhteistyöstä. Diakonia-ammattikorkeakoulun opettajat Helena Kotisalo ja Lea Rättyä olivat vuonna 2014 tehneet tutkimuksen, jossa selviteltiin diakonisojen mahdollisuuksia terveyden edistäjinä. Tässä tutkimuksessa tuli ilmi, että ensiäideillä olisi tarvetta vertaistuelliselle kerhotoiminnalle, jota Suomen evankelisluterilaisen kirkon seurakunnat voisivat järjestää. Tämän tiimoilta, kaksi vuotta myöhemmin, Keski-Porin seurakunnassa perhetyön puolella nähtiin tärkeäksi järjestää ensiäideille tarkoitettu vertaistuellinen ryhmä. Toiminnan järjestämiseksi, ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi hyödynnettiin myös yhteistyökumppaneita, ja opinnäytetyölle kyseisen kerhon toiminnasta oli tilausta.

Mahdollisuudesta tehdä opinnäytetyö Vauvklubiin liittyen ilmoitettiin muutamaa vuotta myöhemmin, keväällä 2016 luentojen yhteydessä. Saman vuoden syksynä opinnäytetyön tekemisestä käytiin keskusteluja. Keväällä 2017 tehtiin Keski-Porin seurakunnan kanssa sopimus opinnäytetyön tekemisestä seura-

kuntaan sekä myönnettiin tutkimuslupa opinnäytetyön tekemiseen Vauvaklubia varten. Vauvaklubitoiminnan ollessa vasta-alkanutta ja tuoretta oli siitä mahdollista saada osallistujien kokemuksia sekä näkemyksiä kehittämistä varten. Näin vauvaklubitoiminnalla pystyttiin vastaamaan osallistujien tarpeisiin ja toiveisiin jo toiminnan alusta alkaen. Toiminnan ollessa uutta ei sitä kuitenkaan voitu tutkimuksen myötä verrata aikaisempaan toimintaan ja näin saada selville sen toimivuutta tai tarvittavia muutoksia toiminnassa.

Opinnäytetyön valmistuttua Keski-Porin seurakunnan perhetyötä ja sen toimintaa voidaan myös kehittää. Tästä puolestaan olisi hyötyä Keski-Porin seurakunnalle, vauvaklubitoimintaan osallistuville sekä opiskelijoille ja Diakoniammattikorkeakoululle. Kun opinnäytetyö on valmis, Vauvaklubin ohjelmaa ja työmuodon painopisteitä on mahdollista suunnata mahdollisimman hyvin osallistujia, ensiäitejä, tukevaksi. Opinnäytetyöllä pyritään vaikuttamaan myös siihen, että Vauvaklubi voisi olla ensiäideille paikka ja toimintamuoto, josta olisi heille tukea ja auttaisi heitä jaksamaan arjessaan.

5.2 Aineiston keruu

Tutkimusaineiston keruumenetelmänä on käytetty kyselylomaketta, jossa on avoimia kysymyksiä. Aineiston keruumenetelmänä aiottiin hyödyntää henkilöhaastattelua, mutta tästä ideasta luovuttiin jo tutkimuksen alussa, sillä Vauvaklubi on ympäristönä liian haasteellinen kyseisen menetelmän hyödyntämiseen. Aineisto kerättiin yhden Vauvaklubin kokoontumiskerran aikana toukokuussa 2017. Kyselyyn vastattiin Vauvaklubin kokoontumiskerran loppupuolella, kahvitelun ja loppuhartauden välissä. Osa äideistä tekivät kyselyn itsenäisesti, toiset äideistä keskustellen toistensa kanssa. Kymmenestä äidistä seitsemän vastasi kyselyyn. Heidän kyselyyn vastaamistaan oli helpotettu hoitamalla heidän lapsiaan sillä aikaa, kun äidit vastasivat kyselyyn.

Osa vastaajista oli ollut Vauvaklubissa mukana alusta alkaen. Osa puolestaan tuli mukaan vasta keväällä, vaikka lapsen iän puolesta olisi voitu tulla mukaan toimintaan jo aikaisemmin. Ryhmän vetäjä kertoi, että neuvolassa oli ollut vuo-

denvaihteessa muutoksia, joiden takia Vauvaklubin mainostaminen siellä oli jäänyt vähemmälle.

Ensiksi kyselylomakkeella (Liite 1) on lähdetty etsimään vastauksia kysymyseen siitä, millaisena osallistajat olivat kokeneet Vauvaklubin. Kaiken kaikkiaan kysymyksiä oli 12, joista kahden kysymyksen oli tarkoitus antaa vastauksia tutkimuskysymykseen miten Vauvaklubiin saadaan lisää osallistujia. Yhdeksän kysymyksen tarkoituksena oli antaa vastauksia siihen, miten Keski-Porin seurakunnan Vauvaklubitoimintaa voitaisiin kehittää. Yksi kysymyksistä kartoitti äitien aktiivisuutta osallistua Vauvaklubiin. Lähtökohtana oli ajatus siitä, että viimeimpänä mukaan tulleet äidit olisivat vastanneet kysymyksiin suppeammin ja ympäripyöreämmin, mutta tämä ajatus osoittautui vääräksi. Vastaaajilta ei tiedusteltu ikää tai nimeä, sillä niiden ei koettu olevan tutkimuksen kannalta tärkeää tietoa. Samalla vastaajan identiteetti säilyi anonyyminä.

5.3 Aineiston analysoiminen

Analysointiprosessi on aloitettu kirjoittamalla äitien vastaukset Word-tiedostoon sana sanalta. Kirjoittaessa lauserakenteita ei ole muutettu eikä murre sanoja korjattu kirjakielen mukaisiksi. Vastauksiin oli laitettu myös hymiöitä, jotka on myös kirjattu ylös analysointia varten. Analysointimenetelmänä käytin aineistolähtöistä sisällönanalyysiä. Aineistolähtöinen sisällönanalyysi voidaan karkeasti jakaa kolmeen vaiheeseen: aineiston redusointi eli pelkistäminen, aineiston klusterointi eli ryhmittely ja abstrahointi eli teoreettisten käsitteiden luominen (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108).

Ensiksi lähdettiin perehtymään yhden äidin vastauksiin kerralla. Joissakin vastauksissa on ollut ristiriitaisuuksia. Tästä esimerkkinä ilmapiiri. Ajoittain sitä on keuhuttu, kun taas toisessa kohdassa on mainittu, että on jääty kaipaamaan tutustumista uusiin ihmisiin sekä ystäviä. Näin ollen on analysointia varten huomioitu, että on parempi lähteä kasamaan vastauksia kysymyksittäin ja sitä kautta lähteä etsimään vastauksia tutkimuskysymyksiin. Kysymyksittäin jaoteltuina on etsitty avainsanoja aina yhden kysymyksen vastauksista. Avainsanojen pohjalta

löytyi tutkimuskysymyksiin vastauksia, jotka on kirjoitettu kysymysten alle. Tässä vaiheessa todettiin, että tarvitaan jokin selkeä analyysimenetelmä, jonka avulla jatkaa aineiston analyysiä. Niinpä hyödynnettiin aineistolähtöistä analyysiä. Analysoinnin ollessa ennen tätä pitkällä, analysointia jatkettiin pelkistämällä eli redusoimalla äitien vastauksia yhteen, kahteen sanaan. Redusoinnin jälkeen pelkistetyt ilmaukset on koottu alaluokkiin. Joissakin vastauksissa oli vastattu niin, että sieltä nousi useampi ajatus listattavaksi. Esimerkiksi kysymyksessä 11 oli kysytty, mitä äidit jäivät kaipaamaan Vauvklubin toiminnassa. Eräs vastanneista listasi useamman asian, joita ei voinut laittaa yhden sanan taakse.

Sisällönanalyysissä on tarkoituksena, että aineistosta, tässä tapauksessa haastattelut, etsitään yhtäläisyyksiä ja eroja sekä tiivistetään ja etsitään niitä (Tuomi & Sarajärvi 2002, 105). Sisällönanalyysille omaiseen tapaan on näiden haastattelujen pohjalta muodostunut kuvaus tutkittavasta ilmiöstä. Tässä tapauksessa siitä, vastaako Keski-Porin seurakunnan vauvklubitoiminta siellä käyvien ensiäitien tarpeita. Sisällönanalyysin ollessa aineistolähtöinen ja tutkimuskysymysten koskiessa eri aiheita, on aineisto eli haastattelutulokset jaoteltu alaluokkiin (Tuomi & Sarajärvi 2002, 109–116). Ne muodostuivat joidenkin vastausten kohdalla jakaantuen positiivisiin ja negatiivisiin kokemuksiin. Joissakin vastauksissa oli vain positiivisia, jolloin positiiviset kokemukset on jaoteltu useamman otsikon alle. Tästä esimerkkinä kysymys ilmapiiristä: alaluokkien otsikoiksi ovat tulleet avoin ilmapiiri ja kommunikointi.

Alaluokkien tiivistämistä on jatkettu sekä sen jälkeen muodostettu yläluokkia. Yläluokat on muodostettu tutkimuskysymyksistä tehden kysymyksistä yhden sanan otsikoita, kuten ilmapiiri ja ohjelma. ”Ohjelma -yläluokan alle on yhdistetty aikuisten ohjelma ja lasten ohjelma, sillä kummassakin kysymyksessä oli vastattu molempiin.

Tutkimuskysymysten lisäksi on otettu vielä kolmas kysymys pääluokaksi. Kolmas kysymys oli seuraava: miten äidit ovat kokeneet Vauvklubin? Tämän pääluokan alle tulivat monet yläluokat. Tutkimuskysymysten alle oli helppoa liittää selkeimmät vastaukset. Esimerkiksi ”Miten Vauvklubiin saadaan lisää väkeä?” -kysymyksen alle oli selkeää siirtää kysymysten ”Mikä sai sinut innostumaan

Vauvklubista?” ja ”Missä ja miten mainostaisit Vauvklubia?”, vastaukset. Myös kysymyksen ”Miten Keski-Porin Vauvklubi toimintaa kehitetään?”, alle oli selkeää laittaa negatiiviset vastaukset. Jäljelle jäi paljon positiivisia kokemuksia Vauvklubista, jonka takia piti tarkkaan miettiä, mihin kysymykseen nämä vastaukset vastaavat. Niiden on ymmärretty antavan vastauksia kysymykseen ”Miten Vauvklubiin saadaan lisää väkeä?”

6 TUTKIMUSTULOKSET

6.1 Vauvklubin sisällöstä

Kysyttäessä Vauvklubin ohjelmasta, tuli tutkimustuloksessa eroavaisuuksia. Pääasiassa ohjelma on koettu hyvänä; erilaiset teemat ja puheenaiheet kuten ensiapu olivat olleet hyviä. Vauvklubin tulevaisuutta ajatellen se on edelleen hyvä pitää ohjelmistossa. Kyselyyn vastanneet vaikuttavat olleen tyytyväisimpiä heille kuin heidän lapsilleen suunnattuun ohjelmaan. Kritiikkiä on annettu lapsille suunnatusta ohjelmasta, joka oli vastanneiden mielestä soveltuvampaa isommille lapsille, kuin Vauvklubiin osallistuvat vauvat. Tällaisena ohjelmana koettiin esimerkiksi askartelu. Lisäksi toivottiin enemmän musiikkileikkikoulun tyylistä rytmittelyä. Vastanneiden keskuudessa musiikki ja toisten lasten kanssa leikkiminen koettiin lapsen kannalta parhaaksi ohjelmaksi Vauvklubitoiminnassa.

Kiva, että on ohjelmaa, muissa kerhoissa ei taida olla ainakaan joka kerralla. Ohjelma on ollut näillä muutamilla kerroilla ihan mukavaa, erityisesti hyödylliset aiheet, kuten ensiapu.

Ehkä enemmän olisi voinut olla muskari tyyppistä rytmittelyä ja jotkut jutut olleet liian ”isojen” lasten ohjelmaa. Muuten oikein mukava.

Haastateltavilta kysyttiin vielä erikseen heidän kokemuksiensa siitä, miten heidän lastensa on huomioitu sekä millaisena he ovat kokeneet Vauvklubin ohjelman. Vastajat ovat olleet kiitollisia lapsen saamasta huomiosta. Lapsen saattoi uskoa ohjaajan hoitoon siksi aikaa, että äidit saivat keskustella vertaisten kanssa rauhassa sekä juoda kahvinsa. Kiitosta sai myös se, että Vauvklubin ohjaajat viettivät mielellään aikaa lasten kanssa, eivätkä käytöksellään osoittaneet kiinnostamattomuutta heitä kohtaan. Lapsille suunnattua ohjelmaa puolestaan kritisoitiin. Toisaalta koettiin hyvänä, että lapsille on ohjelmaa, mutta se koettiin haasteellisena Vauvklubi-ikäisille lapsille. Eräs vastaajista toi vastauksissaan esille lasten ikäjakautuksen, mikä tuo oman haasteellisuutensa suunnitelmassa

lapsille ohjelmaa. Askartelua ei koettu kovin hyödyllisenä lapsille, vaan enemmänkin äideille suunnattuna, jotka puolestaan eivät kokeneet askartelua omaksi asiakseen. Toisaalta tietynlaista askartelua puolestaan pidettiin positiivisena asiana.

-- askartelut ei oikein vielä näin pienille sovi, mutta on ollut kuitenkin kiva tehdä esim. isänpäivä-kortit.

Kaikki kyselyyn vastanneet pitivät Vauvklubin hartaushetkeä perusteltuna ja hyvänä. Kukaan vastaajista ei toivonut niiden vähentämistä, vaikka jotkut vastaajista kertoivatkin, että eivät pidä itseään kovin uskonnollisena. Eräs vastaajista puolestaan kertoi, ettei hän hartauksista saa itse mitään erityistä. Kuitenkin hän piti hyvänä, että on kerhossa joku toistuva asia. Kuitenkin hengellinen puoli herätti myös muistoja: eräs vastaaja kertoi, että oli itsekin oppinut ”Jumalan kämmenellä” -virren kerhossa. Muutama muukin vastanneista kertoi, että ei pidä itseään uskonnollisena, mutta ymmärsi sen, että hartaudet kuuluvat seurakunnan kerhoihin ja hyväksyivät hartaudet osana Vauvklubin ohjelmaa.

Kaksi vastannutta koki, että hartaus- ja rukoushetkiä on Vauvklubissa sopivasti. Toinen heistä ilmaisi, ettei hartauksia ja rukouksia ole ainakaan liikaa. Toiset kaksi vastaajaa kokivat hartaushetket positiivisimpina kuin muut vastanneet. He käyttivät sanoja ”mukava”, ”kiva lisä”, ”vähän erilaista” ja ”positiivista”. Vastauksissaan he ilmaisivat positiivisia kokemuksia Vauvklubin hartauksiin ja rukouksiin liittyen. Toinen heistä oli huomannut hartauksien ja rukouksen vaikutuksen vauvaansa. Vauvakin oli kuunnellut hartauksia. Toinen vastaaja kertoi, että hänelle jää hyvä mieli hartauksista ja rukouksista.

En varsinaisesti ole erityisen uskonnollinen, joten en niistä ns. saa mitään erityistä. On kuitenkin kiva, että on jotain toistuvia asioita. Itsekin olen Jumalan kämmenellä oppinut kerhossa.

Kyselyyn vastanneet ovat olleet tyytyväisiä siitä, että Vauvklubissa tarjoillaan välipalaa. Se on ollut riittävä ja kaikki huomioon ottava. Erityisesti toivottiin, että vauvojen soseruokien sokerittomuuteen kiinnitettäisiin huomiota.

Toivoisin "terveellisimpiä" välipaloja -> hedelmiä esim.

6.2 Näkemyksiä Vauvklubin puitteista

Kysyttäessä Vauvklubin ilmapiiristä vaikuttavat kaikki vastanneet äidit kokeneen sen myönteisenä. Ilmapiiri on nähty avoimena, jossa on hyvä olla sekä jossa kannustetaan ja saa kokea kuuluvansa ryhmään, vaikka ei olisikaan aikaisemmin osallistunut toimintaan. Vauvklubin avoin ilmapiiri mahdollisti äitejä jakamaan omia kokemuksiaan ja vinkkejä toisille äideille. Hyvän ilmapiirin luomisessa Vauvklubin voidaan nähdä onnistuneen.

Ilmapiiri on hyvin kannustava ja tuntee kuuluvansa joukkoon.

Oikein miellyttävä. Uudet on otettu hyvin vastaan.

Hyvä ja lämmin. Täältä saa muilta äideiltä hyviä vinkkejä arkeen. Mukava porukka.

Vastausten myötä tuli esille myös muita asioita, joita vastaajat olivat jääneet kaipaamaan Vauvklubin toimintaan. Keskeinen näistä on Vauvklubin sosiaalinen puoli ja ihmissuhteiden luominen. Vapaa seurustelu, tutustuminen uusiin ihmisiin ja tapaamiset ovat asioita, joita vastanneet ovat jääneet kaipaamaan.

Vauvklubin ajankohtaan liittyen vastaukset olivat vaihtelevia. Vauvklubi pidetään perjantaisin kello 10–12. Tuohon aikaan muutamilla vastaajien vauvoilla oli päiväuniaika. Yksi vastaaja ehdotti, että Vauvklubin aloitusta siirrettäisiin alkamaan kaksi tuntia myöhemmin, kello 12. Kaksi vastanneista mainitsee ajankohdan olevan heille haasteellinen. Toisaalta he tuovat esille, että on vaikea löytää sopivaa yhteistä aikaa, kun kaikilla vauvoista on erilaiset päiväuniat. Samat kaksi ehdottavat, että Vauvklubin päivää siirrettäisiin aikaisemmin viikolle. Perusteluna he kertovat muista menoistaan, joiden takia eivät aina pääse osallistumaan perjantaisin järjestettävään Vauvklubiin. Neljä vastaajaa seitsemästä olivat tyytyväisiä kellonaikaan. Se koetaan hyvänä tapana aloittaa päivä.

Kyselyyn vastanneet olivat lisäksi hyvin yksimielisiä toimitilojen suhteen. Monet kuvailivat toimitiloja toimiviksi. Kiitosta sai lisäksi myös paikan läheinen sijainti.

Ajankohta on erittäin sopiva. Päivä lähtee käyntiin mukavasti ja ehtii tekemään vielä muutakin

Kotoa on lyhyt matka klubille. Tilat ovat juuri sopivan kokoiset, että tunnelma pysyy tiiviinä.

Muutama vastaajista kiitteli lelujen määrää. Näin lapsella on jotain tekemistä silloin, kun äiti keskustelee muiden äitien tai työntekijän kanssa. Yksi vastanneista näki virikkeellisuuden paljouden myös negatiivisessa valossa.

Hyvät tilat. Paljon virikkeitä, joskus jopa liikaa, kun lapsi ei keskity ohjelmiin äidin toivomalla tavalla.

6.3 Vauvklubin suhde kävijöiden perhe-elämään

Opinnäytetyöni tutkimustuloksen mukaan Vauvklubin vaikutus äitien perhe-elämään on ollut pientä, mutta positiivista. Muutama vastanneista äideistä kommentoi, ettei Vauvklubi ole vaikuttanut heidän perhe-elämäänsä, mutta jakavat kuitenkin, että ovat saaneet vaihtelua arkeen. Lisäksi ollaan oltu tyytyväisiä siitä, kun on saatu uusia ystäviä. Myös vauva on saanut ikäistään seuraa ja näin uutta katseltavaa.

Saanut arkeen aikuisten seuraa ja vauva saanut pienempää seuraa ja katseltavaa.

Ei ihmeemmin. Toki mukavaa saada välillä vaihtelua kotiarkeen.

Jotkut äidit kertoivat, että Vauvklubi oli vaikuttanut positiivisesti heidän perhe-elämäänsä. Esiin nousi myös miehen onnellisuus vaimonsa puolesta, kun äidillä ja lapsella on ohjelmaa ja virikettä päivällä. Vauvklubin nähtiin vaikuttaneen myös äidin ja lapsen väliseen suhteeseen. Vauvklubi antoi äidille ihanan kokemuksen yhteisestä ajasta kodin ulkopuolella.

Ihanaa äiti-tytär aikaa kodin ulkopuolella.

Muutammat vastaajista puolestaan eivät nähneet Vauvaklubilla olevan vaikutusta omaan perhe-elämäänsä.

Mielestäni ei erityisesti, yritän muutoinkin järjestää meille ohjelmaa, jotta päivät pysyisi mielekkäinä molemmille.

Saanut arkeen aikuisten seuraa ja vauva saanut pienempää seuraa ja katseltavaa.

Ei ihmeemmin. Toki mukavaa saada välillä vaihtelua kotiarkeen.

Mielestäni ei erityisesti, yritän muutoinkin järjestää meille ohjelmaa, jotta päivät pysyisi mielekkäinä molemmille.

6.4 Vauvaklubin tavoittavuudesta

Toinen tutkimuskysymys kuuluu näin: ”Miten Vauvaklubiin saadaan lisää kävijöitä?” Tämän selvittämistä varten on haastattelulomakkeessa (Liite 1) käytetty kahta kysymystä. Kyselyyn osallistuneilta on kysytty, mikä sai heidät kiinnostumaan Vauvaklubista sekä missä ja miten he mainostaisivat Vauvaklubia.

Ensimmäiseen kysymykseen, ”Mikä sai sinut kiinnostumaan Keski-Porin seurakunnan Vauvaklubista?”, äidit vastasivat hyvin monipuolisesti. Innostavia tekijöitä ovat olleet neuvolasta saatu esite, ystävän innostus, Kirkko -lehdessä ollut mainos, joka on saanut läheiset mainostamaan osallistujille Vauvaklubia. Muutamien äidin on puolestaan saanut liikkeelle Vauvaklubin idea: vertaistuen tarjoaminen ensivanhemmille. Näiden lisäksi Vauvaklubista on saanut arkeen ohjelmaa.

Toinen kysymys, ”Missä ja miten mainostaisit Vauvaklubia?”, toi pääasiassa vastauksia kysymykseen siitä, missä Vauvaklubia voisi mainostaa. Kysymyksen toiseen puoleen, miten mainostaisit Vauvaklubia, vastattiin ehdottamalla Vauvaklubin puheeksi ottamista neuvolassa ja mainosten jakamista sairaalassa.

Neuvolassa voitaisiin ainakin asiasta mainita uusille äideille.

Seitsemästä kyselyyn vastanneesta äidistä kaikki kehottivat mainostamaan Vauvklubia neuvolassa. Vuoden 2017 vuoden alussa paikallisessa neuvolassa oli muutosten takia Vauvklubin mainonnan suhteen katko, ja sen takia muutamien äitien nähdään tulleen mukaan myöhemmin. Ilman mainonnan katkoa he olisivat mahdollisesti voineet osallistua mukaan toimintaan jo aikaisemmin (Rantamaa).

Nykyaikana ihmiset käyttävät paljon erilaisia sosiaalisen median kanavia. Näitä ovat esimerkiksi Facebook ja Instagram. Muutamat vastanneet ehdottivat, että Keski-Porin seurakunnan Vauvklubia mainostettaisiin näiden sosiaalisen median kanavien kautta. Myös perinteiset mainostamisen menetelmät tulivat esille kyselyyn saaduissa vastauksissa. Eräs vastanneista ehdotti, että Vauvklubia mainostettaisiin sairaalassa. Usein äidit viettävät lapsivuodeosastolla kaksi tai kolme yötä, joiden aikana äidit saavat tutustua lapseen ja vauvanhoitoon. Tuona aikana osaston henkilökunta osaa katsoa, ketkä mahdollisesti hyötyisivät eniten Vauvklubin tarjoamasta vertaistuesta. Muina perinteisinä mainostamistapoina nähtiin mainostaminen lehdessä ja kauppojen ilmoitustaululla. Kaikki eivät ole sosiaalisessa mediassa, mutta kaipaavat silti vertaistukea vauvarkeeseen.

7 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Opinnäytetyössäni oli kyse selvittää Vauvaklubissa käyville äideille miten Keski-Porin seurakunta voisi kehittää vauvaklubitoimintaa. Äideiltä saamani vastaukset ovat olleet heidän täyttämäänsä kyselylomakkeita. Kysymykset löytyvät liitteestä 1. Vastausten luotettavuuteen voidaan nähdä vaikuttaneen useamman eri asian. Kysely toteutettiin paperisena kyselylomakkeena, johon äidit vastasivat yhden Vauvaklubikerran aikana. Vastausten suppeuteen ja yksinkertaisuuteen on saattanut vaikuttaa se, että kaikki vastanneet eivät ole tottuneet vastaamaan kirjallisiin kyselykaavakkeisiin. Tällöin myös vastausaikaa tarvitaan enemmän. Kysymyslomakkeen kysymysten alla oli rajallinen määrä tilaa vastata, mutta kyselyyn vastanneita informoitiin mahdollisuudesta vastata kysymyksiin kyselylomakkeen kääntöpuolelle, jossa tilaa oli enemmän. Toisaalta ajatukset ovat kirjoitetussa muodossa jäsennellympiä kuin haastattelussa, jossa on helpompi vastata sattumanvaraisesti. Vastauksiin on voinut myös vaikuttaa äidin oma lapsi, joka on juuri hänen vastatessaan kysymyksiin halunnut äidin huomion. Tällöin ajatus on saattanut katketa, eikä sitä välttämättä ole saatu enää kirjoitetuksi ylös. Vastauksissaan äidit hyödynsivät hymiöitä. Niillä on helppo korostaa tiettyä tunnetta, jonka haluaa välittää lukijalle. Hymiöt on helppo ymmärtää myös väärin, mutta näissä vastauksissa hymiöt tukivat hyvin vastauksia. Hymiöt auttoivat myös äitiä kertomaan lyhyesti vastauksen, lapsen halutessa hänen huomionsa. Kyselyä tehdessä ennako-oletuksena on ollut se, että Vauvaklubi toiminnassa vähemmän aikaa mukana olleet vastaajat vastaisivat esitettyihin kysymyksiin suppeammin. Oletus osoittautui vääräksi, sillä äidit jotka olivat olleet Vauvaklubissa vain kevään ajan, vastasivat kysymyksiin pääasiassa hyvin monipuolisesti.

Kysymysten asettelussa on havaittu virhe. Kysymyksessä ”millaisina olet kokenut Vauvaklubin toimitilat ja toimintaympäristön Pormestarinluodon seurakuntakodilla?” on haluttu selvittää, miten äidit ovat kokeneet seurakuntakodin toimitilat. Näitä ovat kokoontumishuone ja kahvitelutila. Lisäksi on haluttu selvittää toimintaan osallistuvien mielipide kerhopaikan sijainnista. Vastauksia analysoitaessa huomasin, että kaikki vastanneet äidit ovat vastauksissaan keskittyneet

toimitiloihin, mutta vain kaksi heistä seurakuntakodin sijaintiin. Tarkoituksena oli selvittää haluavatko äidit, että Vauvklubi pidettäisiin jossain muualla. Näiden kahden vastauksen perusteella paikan vaihtamiselle ei ole tarvetta, joskaan se ei kerro enemmistön mielipidettä. Kysymyksiin vastasi Vauvklubilla käyvistä kymmenestä äidistä seitsemän. Näiden kolmen puuttuvan äidin vastaukset olisivat saattaneet vaikuttaa tutkimustuloksiin, jos heidän mielipiteensä olisivat olleet merkittävästi eriävät. Kyselyä tehdessä oli ajateltu ottaa huomioon lisäksi toiminnasta vastaavan diakoniatyöntekijän ja neuvolan työntekijän näkökulmat. Aikataulutuksen ja rajaamisen takia päädyttiin kuitenkin haastattelemaan Vauvklubin kokemusasiantuntijoita eli äitejä, sillä heitä varten Vauvklubi-toimintaa on järjestetty.

Haastateltavia on informoitu haastattelusta ennakkoon. Vauvklubista vastaava diakoniatyöntekijä on ilmoittanut toiminnassa mukana oleville äideille tutkimuspäivän. Haasteena kyselyssä on ollut kysymysten muotoilu siten, että ne antaisivat vastaukset tutkimuskysymyksiin. Kysymysten muotoilun takia tutkimuspäivää on jouduttu siirtämään useamman kerran kevään 2017 aikana. Lopulta kysymykset saivat lopullisen muotonsa ja kysely oli mahdollista toteuttaa toukokuun alussa.

Sopimus opinnäyteyhteistyöstä tehtiin vuoden 2017 alussa. Tutkimuksen rajaaminen on tehty yhteistyössä Keski-Porin seurakunnan diakoniatyöntekijän kanssa, joka on yksi Vauvklubin työntekijöistä. Haastateltavien informointi on tapahtunut diakoniatyöntekijän välityksellä, sähköpostitse. Kysymykset on lähetetty tutkimuspäivää edeltävänä päivänä sähköpostitse diakonissalle, joka tulosti ne tutkimuspäivänä. Saavuin tutkimuspäivänä Vauvklubille hyvissä ajoin ja autoin Vauvklubikerran valmisteluissa. Osallistuin vauvklubitoimintaan aktiivisessa roolissa tullen mukaan keskusteluihin ja olemalla lasten kanssa, kun äidit vastasivat kyselyyn. Olin myös paikalla, jotta äidit saattoivat kysyä tarvittaessa kysymyksistä.

Kyseisen Vauvklubikerran jälkeen, kun äidit lapsineen olivat lähteneet kotiin, perehdyimme diakoniatyöntekijän ja lastenohjaajan kanssa vastauksiin. Muut eivät päässeet näihin vastauksiin käsiksi. Kyselyssä ei tullut ilmi nimiä eikä ikä,

mikä varjeli vastaajien identiteettiä. Vastaukset säilytettiin kotona paperiversioina omassa kansiossaan sekä tietokoneella omana tiedostona. Vastaukset säilytetään toistaiseksi, jotta voin vielä palata aineiston pariin tarkistamista varten. Vastaukset hävitetään opinnäytetyön valmistuttua.

Äiti-vauva kerhoja on tutkittu aikaisemmin. Aikaisemmissa tutkimuksissa on painotettu enemmän vertaistuen merkitystä äiteihin kuin toimintamuodon kehittämistä toimivammaksi. Kehittämispainotteisia tutkimuksia löytyi Theseus – opinnäytetyötietokannasta, mutta kehittäminen liittyi perhetyöhön tai pyhäkoulu-toimintaan, ei suoranaisesti äiti-vauva kerhoon. Tästä johtuen tutkimuksen tulosten vertaaminen aikaisempiin tutkimustuloksiin on mahdotonta.

Yhteistyö Keski-Porin seurakunnan kanssa on ollut toimivaa. Olen saanut hyvin vastauksia tutkimukseen liittyviin kysymyksiin ja informointi seurakuntaan on toiminut niin hyvin kuin kiireinen opiskeluelämä on antanut myöten. Joulukuussa 2017 olen käynyt raportoimassa tutkimuksen tuloksista Vauvaklubilla. Tämän raportin yhteydessä on ollut mahdollista, että tulee ilmi uusia, eroavia mielipiteitä.

Haastattellessani Vauvaklubilla käyviä ensiäitejä, olen pyrkinyt toimimaan hyvän tutkimuskäytännön ohjeiden mukaisesti. Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara määrittelevät teoksessaan ”Tutki ja kirjoita”, että hyvän tutkimuskäytännön mukaisesti tutkittaville henkilöille on välitettävä kaikki tarvittava tieto tutkimuksesta sekä siitä, mihin tuloksia käytetään (Hirsjärvi; Remes & Sajavaara 2004, 26–27). Tämän mukaisesti Vauvaklubilla käyviä äitejä informoitiin haastatteluista ennakoon ja kerrottiin mihin haastattelujen tuloksia käytetään. Valitettavasti haastateltavat perehtyivät haastattelukysymyksiin haastattelupäivänä. Hirsjärven ja kumppaneiden mukaan on tärkeää säilyttää vastaajat anonymieinä. Opinnäytetyössä on onnistuttu säilyttämään vastaajien anonymiteetti. Tutkimusaiheen, -menetelmien, tutkimustulosten analyysin ja niiden raportoinnin on oltava eettisesti oikeita, jotta voidaan puhua hyvistä tutkimuskäytänteistä. Tutkittaville henkilöille tulee raportoida tuloksista avoimesti, mutta samalla huolehtia tutkittavien anonymiteetistä. (Kylmä; Pietilä & Vehviläinen-Julkunen 2002, 70–73.) Olen pyrkinyt noudattamaan näitä hyviä tutkimuskäytäntöjä tutkimuksen alusta lop-

puun saakka, jolloin raportoin tuloksista kirjallisesti sekä suullisesti Vauvaklubissa.

8 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa tietoa siitä, vastaako Keski-Porin seurakunnan Vauvklubi siellä käyvien äitien tarpeisiin vai kaipaisivatko äidit muutosta Vauvklubin toimintaan. Tutkimustulosten pohjalta nousi muutamia tärkeitä kehittämisideoita. Kehittämiskohteet liittyivät lapsille suunnattuun ohjelmaan, välipalaan, vertaistukeen ja mainostamiseen. Opinnäytetyöpyynnön tultua Keski-Porin seurakunnalta on syytä myös selvittää, miten Vauvklubi toiminta vastaa seurakunnan perhetyön omaa strategiaa ja tavoitteita. Näiden myötä on myös mahdollista suunnata katse tulevaisuuteen ja esittää ehdotuksia jatko-toimenpiteiksi niin Vauvklubitoininnan kuin mahdollisten jatkotutkimusten suhteen.

8.1 Tutkimustuloksista nousevia kehittämisideoita

Tutkimustulosten pohjalta nousee eräänä kehittämisideana se, että Vauvklubiin voisi ottaa säännölliseksi tavaksi jokin laululeikki, joka aktivoisi lapsia toimimaan yhdessä. Tähän haasteensa toki tuo lasten ikäjakauma, mutta tällöin tulee huomioida esimerkiksi laululeikit, joissa äiti leikkii lapsen kanssa. Nämä olisivat kohderyhmän kannalta toimivin vaihtoehto. Pienempien, noin kuukauden ikäisten, kohdalla puolestaan äidit toimisivat laululeikin aktiivisena osapuolena, kun taas jo lähemmäs vuoden ikäisiä lapsia on helpompaa aktivoida leikkimään itse äidin kanssa.

Tulevaa toimintaa suunniteltaessa vaikuttaa siltä, että askartelua on hyvä olla tarjolla, vaikkakin se kohdistuisi enemmän äitien aktiviteetiksi. Askartelua voitaisiin kuitenkin järjestää harvemmin, esimerkiksi juhlapyhien kuten isänpäivän tai joulun aikaan. Ohjelmaa suunniteltaessa laajemmin on myös hyvä katsoa, millainen ryhmä kullakin kokoontumiskerralla on koolla. Tietyissä ryhmissä ollaan enemmän kiinnostuneita askartelusta ja touhuamisesta, kun taas joissakin ryhmissä keskustelut onnistuvat paremmin. On siis syytä katsoa tilanteen mukaan, mutta edelleen olisi tarpeen pitää kiinni siitä, että Vauvklubiin osallistuvilla äi-

deille mahdollistetaan rauhallinen keskustelutuokio muiden äitien kanssa. Ovat-han he keskeinen kohderyhmä vauvklubitoiminnassa.

Hartaudet ja rukoukset ovat olennainen osa Vauvklubia. Onhan kyseessä Suomen evankelisluterilaisen seurakunnan toiminta ja ihmisten, niin lasten kuin äitienkin hengellisiin tarpeisiin olisi hyvä vastata ja heitä niissä tukea. Se mielessä pitäen onkin huomioitava vastaukset siitä, että osa ei saa hartaudesta itselleen ”mitään”. Kuinka tavoittaa näitä äitejä ja tukea heitä heidän hengellisissä kysymyksissään sekä tarpeissaan? Hartaushetkiin on mahdollista ottaa mukaan virsiä, jotka ovat vauvojen vanhemmille entuudestaan tuttuja. Tätä myötä pystyttäisiin luomaan yhteenkuuluvuuden, tuttavallisuuden ja turvallisuuden tunnetta äidin ja lapsen välille. Saattaa olla, että monilla äideillä on muistoja siitä, kuinka heidän äitinsä ovat hyräilleet näitä lauluja heidän ollessaan itse lapsia. On kuitenkin myös hyväksi ottaa mukaan uusia lasten virsiä ja lauluja, sillä myös ne voivat olla vanhemmille merkittäviä.

Tulevaisuutta ajatellen muutaman lelun voisi jättää keskustelun ajaksi esille, jolloin lapsi pystyisi paremmin keskittymään olemaan yhdessä muiden kanssa ja äideille mahdollistettaisiin paremmin keskustelu vertaistensa kanssa. Välipala-aikana ja lopuksi voisi ottaa enemmän leluja esille.

Välipaloja ja ravitsemuspuolta ajatellen kehittämisideana olisi se, että sokeroitujen soseiden tilalle otettaisiin sokeroimattomia soseita. Myös pilkotut hedelmät ja vihannekset ovat hyvä vaihtoehto soseiden tilalle. Jollain Vauvklubin kokoontumiskerralla voitaisiin kertoa vauvan ravitsemuksesta ja siihen liittyen järjestettäisiin mahdollisuus maistella erilaisia marjoja, vihanneksia ja hedelmiä. Tällaiseen erikoiskertaan voisi kysyä vauvojen ravitsemusasiantuntijaa kertomaan aiheesta tai toteuttaa tällainen kokoontumiskerta yhteistyössä sairaanhoitajaopiskelijoiden kanssa.

Vauvklubin äidit saivat kuulla tutkimuksen tulokset joulukuussa 2017. Paikalla oli kolme äitiä lapsineen ja Vauvklubin työntekijät. Äideille kerrattiin tutkimuksen tarkoitukset ja tavoitteet sekä tutkimuskysymykset. Tulosten jälkeen äideiltä kysyttiin heidän mielipidettään näihin tuloksiin. Tulokset koettiin tyhjentävinä,

joihin oli vaikea enää lisätä mitään. Sairaalassa mainostaminen nousi positiivisena asiana esille yhden äidin ja työntekijän puolelta. Keskustelussa nousi myös esille tämän hetkinen syntyvyystilanne. Valtakunnallisesti syntyvyys on ollut vuonna 2017 vähäistä. Tämän todettiin osaltaan vaikuttaneen Vauvklubin kävijämäärään. Vaikka Vauvklubiin toivotaankin lisää osallistujia, yksi äideistä koki hyvänä, että Vauvklubin ryhmä on pieni, enintään kymmenen osallistujaa. Tällöin ryhmässä on helpompi päästä esille ja tuoda omia ajatuksiaan julki. Paikalla olleet kolme äitiä kokivat perjantaipäivän hyvänä Vauvklubille. Äidit olivat kokeneet terveydenhoitajan käynnit hyvinä, sillä silloin sai kysyä vauvan terveyteen liittyviä kysymyksiä. Askartelun äidit olivat myös kokeneet hyvänä, sillä askartelu Vauvklubissa säästi äidin siivoamiselta kotona. Äidit toivat myös esille ajatuksen, ettei joka kerralla tarvitse olla suunniteltua ohjelmaa. Äidille riittää viikoittainen kokemusten jakaminen muiden äitien kanssa, toisin sanoen viikon vertaistuki.

8.2 Keski-Porin seurakunnan perhetyön strategian suhde tuloksiin

Keski-Porin seurakunnan perhetyön tiimi on nimennyt toiminnalleen neljä eri tavoitetta vuosille 2018–2020. Näistä tavoitteista on kerrottu tarkemmin luvussa 3.1. Ensimmäinen tavoite on uusien painopisteiden löytäminen sekä kentältä nousevien tarpeiden kuunteleminen ja niihin vastaaminen työtapoja miettimällä, organisoimalla ja toteuttamalla. Yksi tapa tämän tavoitteen saavuttamiseksi on ollut tutkia vauvklubitoimintaa ja kuulla siihen osallistuvien mielipiteitä sekä mahdollisia kehittämistarpeita, joita heillä toimintaan liittyen on kerrottavanaan. Opinnäytetyö on ollut perheiden kuuntelija kentällä ja löytänyt uusia painopisteitä Vauvklubi työhön. Opinnäytetyöstä käy myös ilmi uusia työtapoja ja -muotoja Vauvklubin tarpeisiin. Näin ollen voidaan tämän opinnäytetyön tilaamisen ja toteuttamisen nähdä olevan osa Keski-Porin seurakunnan perhetyön tiimin strategian ensimmäisen tavoitteen toteutumista. Tämän opinnäytetyön valmistumisen myötä kysymys kuuluukin, että miten Keski-Porin seurakunta vastaa niihin kentältä, tässä tapauksessa Vauvklubin kävijöiltä, tulleisiin tarpeisiin ja kehittämisehdotuksiin. Seurakunta vastaa jo toteuttamisesta ja organisoimisesta. Vauvklubin on todettu olevan myös vastaus kentältä nouseviin tar-

peisiin, mutta miten Keski-Porin seurakunta vastaa niihin tarpeisiin, jota sen kävijöiltä nousee, olipa kyseessä sitten vauvaklubitoimintaan osallistuvat tai toimintaa tutkiva?

Tutkimustuloksissa eräs keskeinen tutkittu aihe oli Vauvaklubin hengellisyys, jota käsitellään luvussa 6.2. Keski-Porin seurakunnan perhetyön tiimin asettaman strategian mukaisesti tavoitteena on, että lapsiperheitä näkyisi seurakunnassa ja heidän hengellistä kasvuaan tuettaisiin. Vauvaklubitoiminnan voidaan nähdä toteuttavan tavoitetta siitä, että lapsiperheitä näkyisi seurakunnassa. Siirtymä Vauvaklubista seurakunnan muihin lastenkerhoihin tai perhekerhoon pyritään mahdollistamaan. Vauvaklubi-ikäisiä lapsia ja heidän perheitään pyritään myös saamaan mukaan seurakunnan toimintaan, jo lapsen varhaisista vaiheista alkaen. Seurakunnan järjestämien kerhojen määrän voidaan osaltaan nähdä myös edesauttavan sitä, että seurakunnassa olisi mukana enemmän lapsiperheitä. Vauvaklubin hengellisyys on näkynyt alku- ja loppurukouksissa ja hartauksissa. Tutkimustuloksista tulee ilmi, että osalle hartaudet ovat mieluisa osa klubikertaa, osa puolestaan toteaa, ettei saa siitä itselleen mitään. Täten herääkin pohdittavaksi se, kuinka vauvaklubitoiminnassa voitaisiin olla tukemassa lapsiperheiden hengellistä kasvua. Joillekin hartaushetket ovat toimiva tapa huomioida tämä, mutta onko siinä kuitenkaan kaikki? Entä miten huomioida ja tukea niitä, joita hartaushetkiin osallistuminen tai niiden kuuleminen ei kiinnosta eli toisin sanoen he eivät saa niistä mitään ”irti”?

Kyselylomakkeeseen vastanneiden vastauksista ilmeni, että neuvolassa ja sairaalassa vauvaklubitoimintaa voitaisiin mainostaa entistä enemmän. Näissä paikoissa nähdään asioivan toiminnan kannalta keskeistä kohderyhmää, joille toimintaa voisi mainostaa. Tässä on Keski-Porin seurakunnalle kaksi keskeistä perhetyötä tekevää toimijaa, joiden kanssa tehdä yhteistyötä. Tähän strategiansa mukaisesti perhetyön tiimi pyrkii ja näiden tulosten kautta tulee julki kaksi keskeistä toimijaa, vieläpä kohderyhmän itsensä esille tuomana. Kohderyhmä, kyselyyn vastanneet äidit, nostivat esille myös tiedottamiseen liittyviä mahdollisuuksia sekä väyliä. Sosiaalisen median eri kanavat nähtiin vastauksissa olennaisina viestintä- ja tiedotusväylinä, joita hyödyntää. Näitä myös Keski-Porin seurakunnan perhetyötä tekevien olisi mahdollista hyödyntää, mikäli tarkoituk-

sena on panostaa tiedottamiseen vuonna 2018, kuten heidän tavoitteessaan tuleville kolmelle vuodelle on tuotu julki (Keski-Porin seurakunta 2017).

8.3 Ehdotuksia Vauvklubin toiminnan tulevaisuuteen

Ensiäitien tukemisen ja jaksamisen kannalta olisi tärkeää, että Vauvklubin ohjaajat tai seurakunnan työntekijä olisivat mukana myös äitien keskusteluissa ja kuulemassa, jos keskusteluissa nousee jokin puhuttava asia, kuten esimerkiksi uupumus lapsen hoidossa. Tällöin aiheen voisi ottaa jollain kertaa keskusteltavaksi muiden Vauvklubissa olevien vanhempien kanssa tai henkilökohtaisesti äidin kanssa. Vauvklubissa vapaa seurustelu painottuu välipala-aikaan, jolloin äideillä on mahdollisuus jutella keskenään ohjaajien vahtiessa lapsia ja leikkiesä heidän kanssaan. Keskustelut voivat jäädä vajaiksi, jos äiti on arka tai lapsi tarvitseekin sillä kertaa enemmän huomiota esimerkiksi sairastelun takia. Tähän olisi tarpeen puuttua ja löytää sopiva toimintatapa.

Olen käynyt tutustumassa Länsi-Porin seurakunnan Vauvklubiin keväällä 2017. Tämä Vauvklubi on ollut toiminnassa jo yli kymmenen vuoden ajan. Siellä kerrottiin, että äidit ovat perustaneet oman Facebook-ryhmän, jonka kautta he voivat pitää yhteyttä myös Vauvklubin ulkopuolella. Ryhmä on äitien perustama, eikä siinä ole mukana Länsi-Porin seurakunnan työntekijöitä. Näin äidit voivat vapaasti jakaa mielipiteitä keskenään. Keski-Porin seurakunnan Vauvklubin äitejä voisi rohkaista perustamaan vastaavan ryhmän, jotta tutustuminen toinen toisiin olisi mahdollista myös muulloinkin kuin Vauvklubin kokoontumiskertoina. Lisäksi olisi mahdollisuus käydä keskusteluja, joita kenties ei ehtinyt Vauvklubikerran aikana käydä. Mahdollista on myös hyödyntää muita sosiaalisen median kanavia, kuten WhatsApp-sovellusta. Vauvklubi toimii ilmoittautumisperiaatteella. Äiti ilmoittautuu Vauvklubiin, minkä jälkeen äiti ja lapsi voivat olla klubissa mukana aina siihen asti, kun lapsi täyttää yhden vuoden. Tästä johtuen vaihtuvuus ei ole jatkuvaa, joten syvempi tutustuminen toisiin äiteihin ja lapsiin on mahdollista.

Vauvklubissa on ollut tapana laulaa esittelylaulu, jonka sanat menevät näin: ”Pikku nalle kulkee, sylhinsä sulkee, pienen, pienen (halattava sanoo nimensä) pienen, pienen (muut toistavat halattavan nimen)”. Laulua lauletaessa ringissä kiertää pieni nalle, jonka jokainen vuorollaan ottaa syliinsä halattavaksi. Leikkiä jatketaan niin kauan, kunnes kaikkien nimet on sanottu. Kehittämisideana on se, että Vauvklubin ohjaaja huomioisi uuden äidin ja hänen vauvansa saapumisen Vauvklubiin niin, että sillä kertaa esittely olisikin sanallinen laulun sijaan. Näin olisi helpompi tulla mukaan, eikä uusi tulija kokisi kynnystä suureksi sen takia, ettei tunne laulua tai häpeäisi itseään. Lisäksi sanallisen esittelyn myötä on helpompi alkaa tutustua uusiin ihmisiin tietäessään heistä asioita heidän itsensä kertomana.

Ajatellessani haastattelun kysymyksiä uudelleen kysyisin enemmän toimitiloista ja sijainnista sen sijaan, että käyttäisin termiä toimintaympäristö. Toimintaympäristö on terminä sellainen, joka jää helposti monelle etäiseksi. Kenties sen takia moni vastasi pääasiassa toimitiloja koskien sen sijaan, että olisi kertonut ympäristöstä sen enempää.

Opinnäytetyölläni on merkitystä Keski-Porin perhetyön toimintaan. Tutkimuksissa muun muassa nousi esiin yhteistyökumppaneita, joiden parissa perhetyön olisi hyvä kehittää toimintaansa.

Oman ammatillisuuteni kannalta ajateltuna tämä opinnäytetyö on opettanut minua vertaistuen ja yhteistyön merkityksestä. Vertaistuki ryhmät ovat hyvä keino tukea haasteellisessa elämäntilanteessa olevia. Yhteistyö eri ammattilaisten välillä antaa lisää toiminta mahdollisuuksia. Olen saanut perustietoa tutkimuksesta, siitä miten tutkimus valmistetaan ja mitä vaikeuksia siihen kuuluu. Vaikeudet ovat opettaneet kestävyyttä, jota tulen varmasti tarvitsemaan työssäni diakonissana.

LÄHTEET

- Helsingin Mikaelin seurakunnan verkkosivut. Ajankohtaista. 2017. 08.
 Ensi kertaa äidiksi –ryhmässä arjen jaksamista ja vertaistukea.
 Viitattu 21.11.2017.
<https://www.helsinginseurakunnat.fi/seurakunnat/mikael/uutiset/2017/08/9tEJxSDKv.html>
- Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2004. Tutki ja kirjoita.
 Helsinki: Tammi
- Jaiteh, Kristiina 2017. Lastenohjaaja Kristiina Jaitehin haastattelu Porissa
 22.3.2017.
- Keski-Porin seurakunta 2017. Keski-Porin seurakunnan perhetyön toiminta- ja
 taloussuunnitelma vuodella 2018–2020.
- Kirkkohallitus 2009. Minäkö perhetyön tekijä – suuntaviivoja perhelähtöisen
 työtteen vahvistamiseen seurakunnassa. Suomen
 kirkkohallituksen julkaisuja 2009:10. Viitattu 14.11.2017
[http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/CC6AAD0813F8EB75C2257E2E0012D4A1/\\$FILE/Minäkö%20perhetyön%20tekijä.pdf](http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/CC6AAD0813F8EB75C2257E2E0012D4A1/$FILE/Minäkö%20perhetyön%20tekijä.pdf)
- Kirkkolaki 4:1. Viitattu 21.12.2017.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/84759E9DB769A9A6C2257D94002752D4/\\$FILE/kirkkolaki_2014_verkkoversio.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/84759E9DB769A9A6C2257D94002752D4/$FILE/kirkkolaki_2014_verkkoversio.pdf)
- Kirkkonummen suomalaisen seurakunnan verkkosivut. Toiminta. Lapsiperheille.
 Ensimmäisen lapsen kanssa. Viitattu 21.11.2017.
http://www.kirkkonummenseurakunnat.fi/toiminta/lapsiperheille/ensimmaisen_lapsen_kanssa/
- Kirkko Porissa i.a. Porin evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän verkkosivut.
 Seurakunnat. Keski-Porin seurakunta. Lapset ja perheet.
 Vauvklubi. Viitattu 23.1.2018.
<http://www.kirkkoporissa.fi/keski-porin-seurakunta/lapset-ja-perheet/vauvklubi>
- Kirkko Porissa i.a.b. Porin evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän
 verkkosivut. Seurakunnat. Keski-Porin seurakunta. Viitattu

5.12.2017.

<http://www.kirkkoporissa.fi/keski-porin-seurakunta>

Kirkko Porissa i.a.c. Porin evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän verkkosivut. Seurakunnat. Meri-Porin seurakunta. Perheet. Viitattu 23.1.2017.

<http://www.kirkkoporissa.fi/meri-porin-seurakunta/perheet>

Koivisto, Elina; Paavilainen, Hanna & Puotiniemi, Hanna 2016.

Sylivauvat – vertaisryhmä äideille. Helsinki: Lasten keskus.

Kotisalo, Helena & Rättyä Lea 2014. Diakonissa terveyden edistäjänä. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Viitattu 07.11.2017

http://dts.fi/files/2013/09/B_58_9789524932196-1.pdf

Kylmä, Jari; Pietilä, Anna-Maija & Vehviläinen-Julkunen, Katri 2002. Terveyden edistämisen lähtökohtia. Teoksessa Anna-Maija Pietilä; Tuovi Hakulinen; Eila Hirvonen; Päivikki Koponen; Eeva-Maija Salminen & Kirsi Sirola (toim.) Terveyden edistäminen. Uudistuvat työmenetelmät. Helsinki: WSOY, 62–76.

Luotonen, Päivi 2014. Lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen Keski-Porin seurakunnassa. Opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Viitattu 07.11.2017.

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/75871/Paivi%20Luotonen%2024.2.2014.pdf?sequence=1>

Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.

Rantamaa, Lea 2017. Diakoniatyöntekijä Lea Rantamaan kanssa keväällä 2017 käyty sähköpostikeskustelu.

Romppainen, Riitta 2000. Äitien tuntemuksia ja kokemuksia raskausajalta sekä esikoisen syntymän jälkeen.

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/8743/rromppainen.pdf?...1>

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon verkkopalvelu Sakasti 2017.

Seurakuntatyö. Perhe. Kirkon perhetyö. Viitattu 15.11.17.

<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content386525>

Terveystieteiden tutkimuskeskus 1326/2010, 15.§.

Viitattu 21.12.2017.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326>

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi.

Helsinki: Tammi.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi.

Helsinki: Tammi.

Tilastokeskus 2006. Ensimmäisen avioliiton solmineiden naisten ja ensisynnyttäjien keski-ikä 1981–2006. Etusivu. Tilastot. Väestö. Siviilisäädyn muutokset. 2006. Ensimmäisen avioliiton solmineiden naisten ja ensisynnyttäjien keski-ikä 1981–2006. Viitattu 03.10.2017.

http://www.stat.fi/til/ssaaty/2006/ssaaty_2006_2007-05-04_kuv_001.html#_ga=1.247843143.1188738087.1493476217

Tilastokeskus 2016. Äidit tilastoissa 2016. Etusivu. Tuotteet ja palvelut.

Äidit tilastoissa 2016. Viitattu 03.10.2017

http://tilastokeskus.fi/tup/tilastokirjasto/aidit_tilastoissa_2016.html

Tilastokeskus 2017. Äidit tilastoissa 2017. Etusivu. Tuotteet ja palvelut.

Äidit tilastoissa 2017. Viitattu 03.10.2017

<http://www.stat.fi/tup/tilastokirjasto/aidit-tilastoissa-2017.html>

Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja

opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten

ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 338/2011, 6.§, 7.§.

Viitattu 21.12.2017.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110338>

Vauvaklubin esite Kevät 2017. Koska...pieni on suurin.

Vuokola, Tuuli 2011. Matkalla äidiksi elämänsä eri vaiheissa: Ensisynnyttäjien kokemuksia äitiyteen kasvamisesta. Pro gradu. Tampereen yliopisto.

<http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/82820/gradu05298.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

LIITE 1 HAASTATTELUKYSYMYKSET

1. Kuinka usein olet osallistunut Vauvaklubiin?
2. Mikä sai sinut kiinnostumaan Keski-Porin seurakunnan Vauvaklubista?
3. Miten olet kokenut Vauvaklubin ilmapiirin?
4. Miten olet kokenut Vauvaklubin ohjelman?
5. Miten olet kokenut hartaus ja rukoushetket Vauvaklubissa?
6. Vauvaklubi kokoontuu perjantaisin klo 10-12. Mitä ajattelet ajankohdasta?
7. Millaisina olet kokenut Vauvaklubin toimitilat ja toimintaympäristön Pormestarinluodon seurakuntakodilla?
8. Millaisena olet kokenut Vauvaklubin välipalan?

9. Miten olet kokenut lapille suunnatun ohjelman ja huomioinnin Vauvaklubissa?

10. Miten Vauvaklubi on vaikuttanut perhe-elämääsi?

11. Mitä jäit kaipaamaan vauvaklubin toiminnassa?

12. Miten ja missä mainostaisit Vauvaklubia?

LIITE 2 SAATEKIRJE

Hyvä Vauvaklubin osallistuja

Olen sairaanhoitaja/diakonissa-opiskelija Mirva Kokko Diak/Porin toimipisteestä ja olen tekemässä opinnäytetyötä yhteistyössä Keski-Porin seurakunnan kanssa. Opinnäytetyöni aihe on Keski-Porin seurakunnan Vauvaklubin toiminta ja kehittäminen. Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa tietoa siitä, vastaako Keski-Porin seurakunnan Vauvaklubi siellä käyvien ensiäitien tarpeisiin vai kaipaisivatko äidit muutosta Vauvaklubin toimintaan. Tavoitteena on tukea Keski-Porin seurakuntaa kehittämään Vauvaklubin toimintaa niin, että sen toiminta voi tulevaisuudessakin vastata ensiäitien vertaistuen tarpeisiin ja mahdollisimman moni äiti löytäisi tien Keski-Porin seurakunnan Vauvaklubiin.

Opinnäytetyöni on laadullinen ja kerään aineistoa kyselylomakkeella.

Opinnäytetyöni tutkimuskysymykset ovat:

1. Miten Keski-Porin seurakunnan Vauvaklubi toimintaa kehitetään?
2. Miten Vauvaklubiin saadaan lisää osallistujia?

Tämän saatekirjeen mukana on kyselylomake. Pyydän sinua vastaamaan kyselyyn Vauvaklubissa.

Kyselyyn voit vastata nimettömästi. Kyselyn vastaukset analysoin luottamuksellisesti ja vastauksia käytetään vain tässä opinnäytetyössä.

Kiitos vastauksistasi. Niiden avulla kehitetään Vauvaklubin toimintaa. Hyvää kesää.

Mirva Kokko
sairanhoitaja/diakonissa -opiskelija

p. xxxxxxxxxx

sähköposti: mirva.kokko@student.diak.fi